

POLISERS UPPFATTNINGAR AV DET FÖRNYADE BÖTESFÖRFARANDET

En fenomenografisk undersökning om uppfattningar av
bötesförfarandet hos poliser

Kenneth Grönholm

9/2017

Resumé

Författare	Examen	
Kenneth Grönholm	Polis (YH)	
Publikationens namn	Offentlighetsgrad	
Polisers uppfattningar av det förnyade bötesförfarandet. En fenomenografisk undersökning om uppfattningar av bötesförfarandet hos poliser	Offentligt	
Handledare	Lärdomsprovets form	
Sebastian Stark	Vetenskapligt lärdomsprov	
<p>Den här undersökningen är gjord för att kartlägga emottagningen av förnyelsen inom bötesprocessen, det vill säga, bötesförfarandet som trädde i kraft den 1 december 2016 (754/2010). Syftet med undersökningen är att reda ut hurdan uppfattning poliser har gällande bötesförfarandet. Bötesförfarandet var en stor förändring 2016, och ersatte strafforderförfarandet som använts sedan 1994 för att skriva och delge böter (692/1993).</p> <p>Genom att undersöka hur poliser uppfattar förnyelsen, kan man dra slutsatser huruvida skolningen inför förnyelsen varit lyckad, hur polisorganisationen förhåller sig till förändringar och hur förnyelsen uppfattas av poliser som tillämpar förfarandet i praktiken.</p> <p>Denna undersökning kan man även spegla till andra förändringar inom polisorganisationen och eventuellt också andra organisationer. Eftersom personliga uppfattningar om ett ämne baserar sig på egna erfarenheter och attityder om detta, innebär det att man kan uppskatta hur fungerande införandet av förnyelsen varit. Bättre skolning och kunskap inom ämnet som införs, kan nämligen bidra till en positivare uppfattning och förståelse hos emottagarna gällande förändringen.</p> <p>Undersökningen visade att poliserna förhåller sig olika till förnyelsen, men utifrån enkätsvaren sker utvecklingen av uppfattningarna av bötesförfarandet överlag i positiv riktning.</p>		
Sidantal 32 + 11 sidor bilagor	Månad och år då lärdomsprovet är granskat September 2017	Lärdomsprovets kod (OPS)
<p>Nyckelord Bötesförfarandet, uppfattning, fenomenografi, hermeneutik, enkätundersökning</p>		

Tiivistelmä

Tekijä	Tutkinto	
Kenneth Grönholm	Poliisi (AMK)	
Julkaisun nimi	Julkaisuusaste	
Käsityksiä uudistetusta sakkomenettelystä poliisin henkilöstön keskuudessa. Fenomenografinen tutkimus poliisin henkilöstön käsityksistä sakkomenettelystä.	Julkinen	
Ohjaaja	Opinnäytetyön muoto	
Sebastian Stark	Tieteellinen opinnäytetyö	
Tiivistelmä		
<p>Tämä tutkimus on tehty arvioimaan poliisihenkilöstön käsitystä sakkomenettelystä, joka astui voimaan 1 joulukuuta 2016 (754/2010).</p> <p>Tutkimuksen tarkoitus on selvittää, minkälainen käsitys poliiseilla on sakkouudistuksesta. Sakkomenettely oli iso muutos vuonna 2016, ja korvasi vuodesta 1994 käytetyn rangaistusvaatimusmenettelyn (692/1993).</p> <p>Tutkimalla, miten poliisi ottaa vastaan uudistuksia, voidaan tehdä johtopäätöksiä siitä, miten koulutus kyseiseen uudistukseen on sujunut, miten poliisiorganisaatio ottaa kantaa uudistuksiin, ja miten poliisit, jotka työssään käyttävät uudistusta kokevat sen.</p> <p>Tutkimusta voidaan myös peilata toisiin muutoksiin sekä poliisiorganisaatioissa että muissa organisaatioissa. Henkilöstön henkilökohtaiset käsitykset aiheesta ja asenteisiin niitä kohtaan perustuvat kokemuksiin tutkittavasta olevasta aiheesta, minkä johdosta voidaan arvioida uudistuksen täytäntöönpanon toimivuutta. Parempi tietämys ja osaavuus uudistuksesta johtaa positiivisempaan käsitykseen siitä.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että poliisin henkilöstö suhtautuu eri tavoin uudistukseen, mutta yleisesti käsitys sakkouudistuksesta on kyselyn perusteella kehittymässä positiiviseen suuntaan.</p>		
Sivumäärä 32 + 11 liitesivua	Tarkastuskuukausi ja vuosi Syyskuu 2017	Opinnäytetyökoodi (OPS)
Avainsanat Sakkomenettely, käsitys, fenomenografia, hermeneutiikka, kyselytutkimus		

Innehåll

Centrala begrepp	4
1 Inledning	1
1.1 Syfte	1
1.2 Tidigare forskning och bakgrundsmaterial	2
1.3 Undersökningens översikt.....	3
2 Teori.....	3
2.1 Bötesförfarandet.....	4
2.2 Målet med bötesförfarandet	6
2.3 Utbildningen till bötesförfarandet.....	7
2.4 Omstruktureringen av polisorganisationen	8
3 Material och metod	8
3.1 Materialinsamling	10
3.2 Metoddiskussion och avgränsningar	10
3.3 Fenomenografi	11
4 Forskningsetiska aspekter	13
4.1 Arbetets reliabilitet.....	14
4.2 Analys	14
5 Resultat.....	15
6 Sammanfattning och slutdiskussion.....	30
Referenser	33
Bilaga 1 Följebrev	35
Bilaga 2 Enkät och enkätsvaren	36

Centrala begrepp

Med *bötesförfarandet* avses bötesförfarandet som trädde i kraft den 1 december 2016.
Lag om föreläggande av böter och ordningsbot 754/2010

Med det gamla systemet avses *strafforder- och ordningsbotsförfarandet* som var gällande före den 1 december 2016.
Lag om ordningsbotsförfarande (66/1983) och lag om strafforderförfarande (692/1993).

Med *ordningsbotsföreläggandet* (OBF) avses en ordningsbot som förelagts genom bötesförfarandet.

Bötesföreläggandet (BÖF), *bötesyrkandet* (BÖY), *straffyrkandet* (STY) och *strafföreläggande* (STF) är olika bötesslag i bötesförfarandet.

Brottsofferavgift är en summa på 40 eller 80 euro som påförts vid ett BÖF eller STF.
Brottsofferavgiften för juridiska personer är 800 euro. Syftet med brottsofferavgiften är att utöka statsfinansieringen för stödtjänster för brottsoffer.
Lag om brottsofferavgift 669/2015

Förverkandepåföljd som påförts i ett bötesförfarande är en summa på högst 1000 euro för att avvärja brottsnyttan i gärningen (L 754/2010).

1 Inledning

Bötesförfarandet som trädde i kraft den 1 december 2016 ersatte polisens tidigare ordningsbot- och strafforderförfarande, och är huvudsakligen ämnat för att spara in på resurser och förbättra rättsskyddet. I det nya förfarandet kan polisen delge slutgiltiga böter i vissa fall, utan att boten skilt behöver fastställas av åklagaren.

Jag har valt att undersöka polisernas mottagande av det nya bötesförfarandet, och de förändringar och utmaningar som det förnyade förfarandet medför. Enligt *Lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010)* tas fyra olika benämningar i användning i polisens bötesförfarande: *Ordningsbotsföreläggandet (OBF)*, *bötesföreläggandet (BÖF)*, *bötesyrkandet (BÖY)* och *straffyrkandet (STY)*. Dessutom kan åklagaren använda sig av *strafföreläggandet (STF)*.

Bötesförfarandet gäller också övriga förundersökningsmyndigheter, det vill säga gränsbevakningen och tullen, men jag undersöker ämnet endast ur polisens synvinkel. Jag vill redogöra för målet med bötesförfarandet och diskutera problem som uppstår i samband med förnyelsen. Jag redogör kort för skillnaderna mellan bötesförfarandet och ordningsbots- och strafforderförfarandet, och fokuserar min undersökning kring fältpolisers och undersökares förhållningssätt till förnyelsen. Detta åskådliggörs med hjälp av en enkät.

Undersökningen kan komma till nytta i att visa hur poliserna tar emot en operativ förändring och hur fungerande utbildningen till den nya förändringen varit. Undersökningen är aktuell då den visar hur poliser förhåller sig till organisationsförändringar. Eftersom bötesförfarandet i viss mån kan anses vara en operativ förändring för polisen, är det aktuellt att ur ett kvalitativt perspektiv diskutera såväl fördelar som eventuella nackdelar med förnyelsen.

1.1 Syfte

Det huvudsakliga syftet med min undersökning är att utifrån en fenomenografisk vinkling ta reda på polisernas förhållningssätt till bötesförfarandet. I undersökningen kommer polisers uppfattningar om bötesförfarandet att gestaltas utifrån ett kvalitativt perspektiv. Ett underliggande syfte är att undersöka huruvida skolningen till ämnet varit lyckad, hur

polisorganisationen förhåller sig till förändringar och hur förnyelsen uppfattas av poliser som tillämpar förfarandet i praktiken.

Mina undersökningsfrågor är följande:

- Hur förhåller sig konstaplarna till bötesförfarandet
- Hur fungerande var utbildningen till bötesförfarandet enligt poliserna?
- Resulterar förändringen i att tröskeln för att skriva böter höjs eller sänks utifrån konstaplarnas personliga uppfattningar?

Min egen hypotes är att förnyelsen kommer att uppfattas som svår bland respondenterna, tills respondenterna erhållit egna erfarenheter av bötesförfarandet, genom att tillämpa det i praktiken. Dessutom tror jag att förändringen varken har höjt eller sänkt på tröskeln för att skriva böter.

1.2 Tidigare forskning och bakgrundsmaterial

Mig veterligen finns det ingen tidigare forskning om det undersökta ämnet. Fenomenografiska undersökningar som mäter en viss målgrupps uppfattningar om ett ämne finns det dock en stor mängd av. Gemensamt med de här undersökningarna är att materialet oftast utgörs av enskilda intervjuer eller enkäter med öppna svarsalternativ. Som ett exempel på en fenomenografisk undersökning har jag valt att lyfta fram Johanna Pettersons undersökning *Fenomenografisk analys över lärares uppfattningar om estetiska läroprocesser* (Pettersson, 2011), där Pettersson använder enskilda intervjuer för att analysera lärares uppfattningar över estetiska läroprocesser. Den typen av analysmodell kan även tillämpas i den här undersökningen, där enda skillnaden är att materialinsamlingen i den här undersökningen gjorts genom en enkät. Som bakgrundsmaterial har jag främst använt mig av material gällande bötesförfarandet som finns på polisens intranät Sinetti (Polisen, 2016). Till bötesförfarandet finns det en nätskolning på Sinetti som jag använt mig av för att bekanta mig med ämnet. Det material jag använt mig av är *bötesförfarandet* (Polisen, 2016). Förutom detta har jag använt mig av lagtexterna gällande ämnet, som jag redovisar för i delkapitlet 2.1.

Polisorganisationen har genom åren genomgått flera stora organisationsförändringar. De senaste omstruktureringarna av polisförvaltningen har varit PORA I, PORA II och PORA III. Gällande PORA- projekten har Jarkko Lehtinen gjort en enkätundersökning om

omstruktureringen av polisförvaltningens inverkan i Helsingfors polisinrättning, *Helsingin poliisilaitoksen organisaatiouudistuksen vaikutukset* (Lehtinen 2013), där Lehtinen har genomfört en opinionsundersökning gällande organisationsförändringen. Denna undersökning kan användas för att visa hur poliser tidigare förhållit sig till organisationsförändringar. Mer om polisorganisationens omstrukturering i delkapitel 2.4.

1.3 Undersökningens översikt

Undersökningen är uppbyggd i fem delar, det vill säga, inledning, teori, metod, forskningsetiska aspekter och resultat. I inledningen presenteras kort arbetets innebörd, syftet med arbetet och bakgrunden till arbetet. Den andra delen består av sammanfattning om bötesförfarandet och dess lagstiftning samt om målet med bötesförfarandet. Denna del är ämnad att ge läsaren en förståelse för ämnet som undersöks och således få en uppfattning om vad förnyelsen medförde och vad syftet med själva förnyelsen var. Den tredje delen, material och metod, presenterar hur undersökningen genomförs och presenterar såväl materialinsamlingsmetoden som forskningsmetoden. Den fjärde delen, forskningsetiska aspekter, tar upp etiken bakom undersökningen och hur de etiska principerna uppfylls i undersökningen, samt diskuterar undersökningens reliabilitet och validitet. I denna del av undersökningen presenteras även analysmetoden.

I den femte och sista delen, resultat, sammanfattning och slutdiskussion, presenteras enkätsvarens fenomenografiska analys. Denna del är undersökningens kärna, eftersom här redovisas hur undersökningsfrågorna besvaras. Undersökningen avslutas med en sammanfattning av metoden och resultatet samt en slutdiskussion, där resultatet diskuteras och hur resultatet uppfyllt undersökningens syfte. Följebrevet till enkäten, enkätfrågorna samt enkätsvaren finns som bilaga i arbetet.

2 Teori

I det här kapitlet behandlar jag den bakgrundsteori som fungerar som bas för den här undersökningen. Jag inleder med att redogöra för lagstiftningen gällande bötesförfarandet. Dessutom presenterar jag hur utbildningen gällande förnyelsen realiserades.

2.1 Bötesförfarandet

Bötesförfarandet som trädde ikraft den 1 december 2016, föreskrivs i *Lag om föreläggande av böter och ordningsbot* (27.8.2010/754). Denna lag trädde i kraft den 1 december 2016 enligt *Lag om införande av lagstiftning för en reform av handläggningen av brottmål utanför domstolarna* (983/2016). Samtidigt upphäver denna lag (27.8.2010/754) *lagen om ordningsbotsförfarande* (66/1983) och *lagen om strafforderförfarande* (692/1993). Genom bötesförfarandet kan bötesärenden avgöras då det för förseelsen inte har föreskrivits strängare straff än böter eller fängelse i högst sex månader (L 754/2010).

I *lagen om föreläggande av böter och ordningsbot* definieras fyra böteslag för polisens och övriga övervakande tjänstemäns användning och ett böteslag för åklagarens användning (27.8.2010/754 1 kapitel 2§). I samband med att polisen delger ett ordningsbotsföreläggande eller bötesföreläggande kan även en *förverkandepåföljd* för brottsnyttan på upp till 1000 euro föreläggas. Enligt 5 kapitlet 38 § (27.8.2010/754) I samband med ett bötesföreläggande eller strafföreläggande kan även en *brottsofferavgift* på 40 eller 80 euro föreläggas den misstänkte beroende på det föreskrivna strängaste straffet för brottet. Brottsofferavgiften föreskrivs i *lagen om brottsofferavgift* (669/2015).

I *lagen om föreläggande av böter och ordningsbot* (27.8.2010/754) 1 kapitlet 2§ 1 moment definieras straffyrkande. Det första böteslaget är således straffyrkande (STY). Straffyrkande utfärdas av polisen och innebär ett yrkande på bötesstraff eller ordningsbot som delges den för brott misstänkte i en situation där den misstänkte inte samtycker till att saken handläggs i ett bötesförfarande. I detta fall delger polisen ett straffyrkande, som överlämnas till åklagaren för utfärdande av ett strafföreläggande. Straffyrkandet kräver således åklagarens bekräftelse för att vinna laga kraft (27.8.2010/754 2 kapitel 3 §).

Det följande böteslaget definieras i andra momentet med benämningen bötesyrkande (BÖY). Bötesyrkandet delges den misstänkte då denne inte godkännt dagsbotens belopp, bötesstraffet och förverkandepåföljden eller då det för en förseelse yrkas bötesstraff och förverkandepåföljd. Då den för brott misstänkte, som delges ett bötesföreläggande, inte godkänner sina nettoinkomster, eller inte godkänner bötesstraffet, eller ifall antalet dagsböter i ett bötesföreläggande överskrider 20 stycken förändras botens benämning till ett bötesyrkande. Den processuella skillnaden mellan bötesföreläggandet och bötesyrkandet är

att den sistnämnda kräver åklagarens bekräftelse för att träda laga kraft. Bötesyrkandet måste överlämnas till åklagaren för utfärdande av strafföreläggande (27.8.2010/754).

Följande bötesslag definieras i tredje momentet som bötesföreläggande (BÖF), då polisen avgör ärendet genom att delge dagsböter till den misstänkte för en förseelse. Förutsatt att antalet dagsböter för brottet inte överskrider 20 stycken. Detta kräver även att den för brott misstänkte erkänner gärningen, samtycker till att avstå från sin rätt till muntligt förfarande, godkänner påföljden och godkänner sina nettoinkomster. Då polisen avgör ärendet med ett bötesföreläggande, avslutas ärendet. Bötesföreläggandet behöver inte bekräftas av åklagaren. Förverkandepåföljd kan även föreläggas i samband med bötesföreläggandet. Den som delgivits bötesföreläggandet har rätt att överklaga föreläggandet till gärningsortens tingsrätt inom 30 dagar från delgivningen (27.8.2010/754).

Det sista böteslaget för polisens användning definieras i fjärde momentet som ordningsbotsföreläggande (OBF). Detta innebär att ärendet avgörs med en ordningsbot, det vill säga, en fast summa som är lika för alla, oberoende av inkomster. Detta kan enbart tillämpas vid ringa förseelser för vilka straffet skilt i lag har stadgats till ordningsbot. I samband med ett ordningsbotsföreläggande kan polisen även förelägga en förverkandepåföljd. Ordningsbotsföreläggandet ersätter den tidigare ordningsboten (66/1983).

Till åklagarens användning definieras i femte momentet strafföreläggande (STF) som är ett avgörande genom vilket åklagaren förelägger ett bötesstraff och förverkandepåföljd utifrån ett bötesyrkande eller straffyrkande. De bötesärenden som genom bötesförfarandet inte avgörs av polisen överlämnas till åklagaren för strafföreläggande (27.8.2010/754).

Det tidigare bötesystemet innebar att polisen antingen delgav en ordningsbot eller en strafforder, enligt de nu makulerade lagarna L 66/1983 och L 692/1993.

Detta strafforderförfarande innebar att bötesblanketten, som polisen delgivit, skickades elektroniskt till åklagaren, som bekräftade eller annullerade straffordern. Det nya bötesförfarandet sparar således på resurser, då ärenden som kan skötas genom ordningsbots- och bötesföreläggandet avgörs på plats och ställe av polismannen. Enligt Polisyrkeshögskolans nätskolning till det förnyade bötesförfarandet på Sinetti läggs det efter

förnyelsen högre krav och ansvar på den enskilda polismannen, eftersom denne kan avgöra bötesärenden genom ordningsbots- och bötesföreläggande på egen hand (Polisen, 2016).

2.2 Målet med bötesförfarandet

Förnyelsen av det tidigare ordningsbots- och strafforderförfarandet ska minska på åklagarens och brottsutredningens arbetsbörda. Som tidigare nämnts avslutas ärenden som avgörs genom bötes- och ordningsbotsföreläggandet utan att gå via åklagaren. Enligt justitieministeriet var även ett av målen med bötesförfarandet att förbättra rättsskyddet hos den bötfällda och öka på den misstänktes möjlighet att välja förfaringssätt vid bötesärenden, vilket i strafforderförfarandet inte var möjligt (Justitieministeriet, 2016). Det förbättrade rättsskyddet, i och med bötesförfarandet, tar sig uttryck genom att polisen vid delgivningen av boten måste fråga efter den bötfälldes samtycke till förfaringssättet. Den bötfällda kan i detta skede själv välja att godkänna förfaringssättet eller att motsätta sig detta och härmed föra ärendet till förundersökning och eventuell behandling av ärendet i tingsrätt.

Ifall den som delges ett bötesföreläggande bestrider gärningen, fyller polisen i ett summariskt förhör i samband med delgivningen av boten. Detta innebär att ärendet skickas till åklagaren som ett bötesyrkande, tillsammans med den summariska förhørsberättelsen. Detta i sin tur underlättar brottsutredningens arbetsbörda, eftersom den misstänkte förhörts i samband med delgivningen av boten. Då den misstänkte tidigare motsatte sig en strafforder var polisen tvungen att inleda förundersökning i ärendet och sammanställa ett förundersökningsprotokoll med den misstänktes förhørsberättelse inkluderad. Genom förnyelsen inkluderas detta redan vid delgivningstillfället då den misstänkte bestrider gärningen. Härmed har polismannen skött en eventuell förundersökningsprocess som annars skulle ta avsevärt längre tid.

Bötesförfarandet jämfört med strafforderförfarandet sparar mycket resurser i och med delgivningen av boten, då polismannen på plats och ställe frågar den bötfälldes samtycken och eventuellt sköter ett summariskt förhör i ärendet. POLO-registret, det vill säga registret över polisens operativa blanketter, är ett register som används i datorerna i polisbilarna och minskar på riskerna för inmatningsfel på bötesblanketterna. Registret är användarvänligt och bötesblanketten skickas via registret elektroniskt direkt till polisens dataregister PATJA. (Polisstyrelsen, 2015)

Eftersom bötesförfarandet innefattar fyra olika böteslag som nämnts i föregående kapitel, är bötesförfarandet en tidskrävande process ifall bötesblanketten fylls i för hand i pappersform. Detta ställer även höga krav på polismannens yrkeskunskap och noggrannhet då den misstänkta samtycke och böteslag definieras. POLO-registret försnabbar delgivningsprocessen och sparar tid både för polisen och den bötfällda (Polisstyrelsen, 2015).

Bötesförfarandet förutsätter att informationsteknologin fungerar. Till exempel ifall fältpatrullens datasystem tillfälligt är ur bruk medför detta komplikationer, eftersom bötesförfarandets pappersform är utmanande att använda sig av. Speciellt ifall man jämför med ordningsbots- och strafforderförfarandets blanketter, som var avsevärt enklare och mer användarvänliga att fylla i. Den här typen av problem är dock oftast relativt lättlösta då bötesblanketten kan delges den misstänkta då denne upphämtar bötesblanketten från polisstationen.

2.3 Utbildningen till bötesförfarandet

Utbildningen förverkligades genom en nätskolning på Sinetti som var ämnad för polisens personal (Polisen, 2016). Nätskolningen är ett kostnadseffektivt sätt att utbilda personalen på, eftersom personalen på egenhand bekantar sig med utbildningsmaterialet. Utbildningen var obligatorisk att utföra och enligt skolningsmaterialet hade det reserverats cirka tre arbetstimmar för genomförandet av nätskolningen (Polisen, 2016).

Innan nätskolningen deltog personalen på en videoföreläsning gällande förnyelsen. Videoföreläsningen, på cirka en timme, behandlade grunderna i bötesförfarandet. Efter videoföreläsningen genomförde personalen nätskolningen på egen hand. Nätskolningen innehöll bildmaterial, ljud- och videoinspelningar samt övningsuppgifter i polisens övningsregister. Nätskolningen avslutades med ett obligatoriskt slutprov som bestod av ett bötesscenario, där kunskapen att tillämpa det korrekta böteslaget i ett specifikt fall testades. (Polisen, 2016).

2.4 Omstruktureringen av polisorganisationen

För att undersöka hurdana uppfattningar respondenterna har gällande bötesförfarandet är jag intresserad av att veta hur polisorganisationen tidigare förhållit sig till förnyelser inom organisationen. Under de senaste åren har polisorganisationen genomgått flera stora organisationsförändringar. Dessa organisationsförändringar har gått under namnen PORA I, PORA II och PORA III. Som nämnts i delkapitel 1.2 har Jarkko Lehtinen gjort en enkätundersökning om omstruktureringen av polisförvaltningens inverkan i Helsingfors polisinspektion (Lehtinen, 2013). Denna undersökning kan användas för att visa hur poliser tidigare förhållit sig till förnyelser.

PORA I- projektet innebar polisorganisationens omstrukturering och infördes 2009. PORA II- projektet infördes 2010 och det senaste PORA III- projektet infördes 2014, *Poliisin hallintorakenne uudistus Pora III- päälinjaukset* (Inrikesministeriet, 2012). Syftet med dessa organisationsförändringar var att stärka polisens funktionsförmåga genom att minska på polisens antal och se över deras uppgiftsfält. Detta innebar i praktiken att polisstationernas antal minskade genom att flera polisstationer sammanslogs. (Inrikesministeriet, 2012).

I sin undersökning presenterar Lehtinen (2013) ledningsteorin. Enligt denna teori är det i samband med en förändring väsentligt att förmännen förmedlar öppen och tillräcklig information till personalen gällande organisationens förändring och funktion (Lehtinen 2013, 40). Detta kan tänkas vara viktigt i alla slag av förändringar inom en organisation, eftersom personalen måste känna till syftet med förändringen för att ta emot den på bästa sätt. Det här stöds av att kunskap och förståelse påverkar uppfattningen (se delkapitel 3.3).

3 Material och metod

Materialet till den fenomenografiska undersökningen har samlats in genom en kvantitativ materialinsamlingsmetod, i form av en enkät. Enkäten har delats ut på två polisstationer, för ökad validitet, både till fält- och alarmverksamheten och brottsutredningen. Efter att ha övervägt olika former av materialinsamling, bestämde jag mig för att skapa en elektronisk enkät och dela ut den per e-post för att underlätta proceduren. Så som i syftet av

undersökningen nämns är enkäten ämnad att kunna visa polisens uppfattningar av förnyelsen, då den varit i kraft cirka ett halvt år.

En enkät med enbart slutna frågor skulle nödvändigtvis inte ge det djup i svaren som jag strävade efter att samla in. För att få mer personliga och tillförlitliga enkätsvar valde jag att tillsätta alternativ för fritt formulerad text, det vill säga en enkät med såväl slutna som öppna svarsalternativ.

Enkäten är ett effektivt metodval för att nå en större grupp människor och jämföra de svarandes förhållningssätt till det undersökta ämnet. Enkätsvaren utgör materialet som svarar på mina forskningsfrågor som nämns i inledningen och tolkas genom den fenomenografiska forskningsmetoden. Fenomenografi är en kvalitativ forskningsmetod, med vars hjälp man undersöker hur fenomen och företeelser uppfattas av människor. Mer om detta i delkapitel 3.3.

Enkäten har utarbetats med hjälp av en pilotenkät, som delades ut till en frivillig pilotgrupp. Pilotenkäten användes för att kunna finslipa frågorna och upptäcka eventuella brister som bör åtgärdas före den egentliga undersökningen. Då pilotgruppen svarade på råversionen av enkäten framkom det främst önskemål om flera öppna frågor, det vill säga möjligheten att beskriva sin egen åsikt i frågan. På grund av detta tillsatte jag öppna frågor i enkäten, där svararen själv får motivera sitt svar. Eftersom jag ville skapa en enkät som var både enkel och snabb att besvara, valde jag att använda mig av ett program för en webbenkät. Detta möjliggjorde att respondenterna kunde besvara enkäten genom att öppna internetlänken som startade webbenkäten. Härmed tryggade jag även anonymiteten hos respondenterna eftersom dessa inte behövde skicka sina svar till mig per e-post.

I undersökningen måste det beskrivas i detalj hur datainsamlingen, i detta fall insamling av enkätsvaren, gjorts. Hur lång tid respondenterna haft på sig att svara på enkäten kan inverka på trovärdigheten. Ifall enkäten varit öppen för respondenterna under en längre tid, kan detta öka trovärdigheten, eftersom respondenternas erfarenheter av det undersökta ämnet hunnit ändra på respondenternas uppfattning om ämnet, som således medför mer tillförlitlig data i enkätsvaren.

3.1 Materialinsamling

I undersökningen har enkätsvaren utgjort det huvudsakliga materialet i besvarandet av mina forskningsfrågor. Syftet med enkäten har varit att samla ihop polisens personliga åsikter och uppfattningar angående bötesförfarandet.

Det problematiska är att åskådliggöra enkätsvaren på ett tydligt sätt då jag valt att använda mig av möjligheten till fritt formulerade svar. Sammanställningen av enkätsvaren är enklare vid användningen av en sluten enkät, men samtidigt uteblir det kvalitativa perspektivet i individens personliga uppfattning om den undersökta företeelsen. I undersökningen möjliggör dock enkäten med ett eller flera öppna svarsalternativ ett mer tillförlitligt material ur kvalitativt perspektiv än den slutna enkäten, eftersom den slutna enkäten enbart består av svarsalternativ, som innebär att svaren blir styrda. Respondenten tvingas nämligen välja ett alternativ fastän kanske inget av alternativen egentligen känns rätt. Denna typ av sluten enkät skulle lämpa sig bättre för en kvantitativ undersökning då mängden svar är viktigare än den enskilda individens uppfattning. (Jordan, 2016).

3.2 Metoddiskussion och avgränsningar

Eftersom det av resursskäl inte finns någon möjlighet till att varje konstapel i Finland skulle svara på min enkät kan enkätens slutresultat inte ge en exakt bild av polisens inställning till bötesförfarandet. På grund av resursskäl har jag valt att avgränsa min undersökning att omfatta enkätsvar från två polisstationer. Eftersom två polisstationer omöjligtvis kan representera hela finska polisen, måste jag räkna med att svaren på min enkät enbart är en riktgivande sanning. Två polisstationer ger ändå ett mer sanningsenligt slutresultat än en polisstation. Jag hade inte satt någon övre gräns för svarsantalet, men jag räknade med att erhålla totalt minst 50 enkätsvar, det vill säga cirka 25 svar per polisstation.

Orsaken till att jag valde att avstå från att använda mig av en enkät i pappersform, var att detta hade krävt en person på respektive utdelningsområde som tar emot enkäterna och härefter samlar in de ifyllda enkäterna. På grund av forskningsetiska aspekter gällande enkäter och för att trygga respondenternas anonymitet måste de ifyllda enkäterna behandlas av en person som blivit utsedd för denna uppgift. Detta är mycket enklare att sköta elektroniskt, eftersom målgruppen då anonymt fyller i enkäten och direkt kan lämna den

ifyllda enkäten tillbaka till mig utan att enkäten behöver gå via någon mellanhand. Jag ville skapa en så låg tröskel som möjligt i att svara på enkäten, för att på ett effektivt sätt kunna minimera bortfall och öka på undersökningens tillförlitlighet.

I själva enkäten frågades inga personuppgifter på respondenten. Endast tjänsteår och arbetsuppgift framkommer ur enkäten. Detta har jag gjort eftersom jag anser att tjänsteåren inverkar på de erfarenheter polismannen har erhållit och således påverkar dennes uppfattning, kunskap och förståelse om det undersökta fenomenet. Arbetsuppgiften har jag valt att inkludera eftersom poliser inom fält- och alarmverksamheten har en annorlunda arbetsuppgift än poliserna inom brottsutredningen som kan påverka på mängden delgivna böter.

För att få en tillräckligt stor spridning i polisens opinioner gällande ämnet, för att kunna undersöka ämnet ur fenomenografisk synvinkel, anser jag att 50 enkätsvar påvisar en tillräckligt stor spridning för att möjliggöra en kvalitativ analys av svaren. Jag är medveten om att detta kommer att skapa ett riktgivande slutresultat av opinionerna på dessa två polisstationer. En mindre svarsmängd möjliggör samtidigt en djupare analys av befintliga svar. Internetlänken till enkäten skickades per e-post till Borgå polisstation och Raseborgs polisstation. Följebrevet till enkäten som bilaga 1 och enkäten samt enkätsvaren som bilaga 2.

3.3 Fenomenografi

I det här delkapitlet kommer jag att beskriva teorin över fenomenografin. Då jag valde mitt syfte och mina forskningsfrågor ansåg jag att denna forskningsmetod var den som bäst lämpade sig för att genomsyra den här undersökningen. I undersökningen analyseras individuella åsikter och uppfattningar angående det undersökta ämnet, i detta fall bötesförfarandet. Jag vill alltså inte få svar på frågan vad bötesförfarandet är, utan snarare hur polisen förhåller sig till bötesförfarandet. I analysfasen av denna metod tas inte ställning till hur resultatet borde se ut. Fenomenografin presenterar däremot resultatet objektivt som det är.

Forskningsmetoden i fråga undersöker hur fenomen och företeelser uppfattas av människor. I denna undersökning är bötesförfarandet det undersökta fenomenet. Det centrala är således

polisers uppfattningar om bötesförfarandet, som innebär hur poliser gestaltar bötesförfarandet i sitt dagliga arbete.

I Tomas Kroksmarks (2007) teori om fenomenografi presenteras Ference Martons (1981) definition om *första* och *andra ordningens* perspektiv. Den första ordningens perspektiv innebär hur människan själv beskriver vissa företeelser, medan den andra ordningens perspektiv handlar om att beskriva andra människors uppfattningar av företeelser. Det är ur den andra ordningens perspektiv som den kvalitativa analysen görs i den här undersökningen. Andra ordningens perspektiv i detta fall är hur poliserna uppfattar den förnyade bötesprocessen.

Eftersom fenomenografin ser som sin uppgift att kartlägga den variation av *uppfattningar* som förekommer, anses resultatet av enkätsvaren utgöra undersökningens huvudsakliga resultat. Eftersom metoden är en beskrivande ansats, avtäcker den således inte hur något egentligen är, utan snarare hur något uppfattas. *Uppfattning* är härmed fenomenografins mest centrala begrepp. (Kroksmark, 2007, s. 6).

Metoden baserar sig på att presentera målgruppens samspel mellan *uppfattning*, *kunskap* och *förståelse* (Jordan, 2016). Detta tillämpas i praktiken genom att med det insamlade materialet presentera polisens uppfattning om bötesförfarandet och kunskapen samt förståelsen för detta. Genom denna forskningsmetod strävar jag efter att få svar på om bötesförfarandet uppfattas svårt eller enkelt. Ifall det upplevs svårt reflekteras detta till kunskapen, det vill säga huruvida utbildningen för bötesförfarandet var lyckad eller inte. Genom utbildningen och erfarenhet utvecklas såväl kunskapen och förståelsen vilket i sin tur påverkar uppfattningen antingen i positiv eller negativ riktning.

Denna metod möjliggör härmed analys av bidragande orsaker, till exempel orsakssamband, som korrelerar till opinionerna om uppfattning, kunskap och förståelse. Dessa bidragande orsaker är bland annat personliga attityder och erfarenhet.

I Kroksmarks teori (2007, s 14) framkommer det att fenomenografin även rymmer *hermeneutiska* tolkningsinslag. Fenomenografin tolkar nämligen innebörder ur intentionala uttryck, vilket i detta fall innebär att respondenternas enkätsvar tolkas. Detta innebär att hermeneutiken används som stödvetenskap i en fenomenografisk undersökning. Hermeneutiken är en tolkningslära (Jyväskylän yliopisto, 2015) och enligt Skoglunds teori

(2012, s 2) kan hermeneutiken användas för att förstå ett fenomen snarare än för att förklara det. Detta innebär att förstå respondenternas tolkningar och beskriva dessa genom fenomenografin. Enligt Skoglunds teori (2012, s 2) tillämpas Hermeneutiken genom den hermeneutiska cirkeln, som illustrerar hur en tolkning uppstår, i en fortsatt utveckling av individens förståelse som formas av ny kunskap.

Genom analysen av materialet, det vill säga enkätsvaren, möjliggör fenomenografin en presentation av polisens uppfattningar, kunskap och förståelse för bötesförfarandet som genomsyras av individuella attityder och erfarenheter. Enkätresultatet presenteras ur fenomenografiskt perspektiv i kapitel 5. Opinionerna reds ut utifrån enkätsvaren och problemet diskuteras med infallsvinkel på uppfattning, kunskap, förståelse, attityder och erfarenheter.

4 Forskningsetiska aspekter

I utformningen av enkäten som har fungerat som materialinsamlingsmetod i den här undersökningen har jag tagit hänsyn till de etiska principer och strävat efter att uppfylla de etiska krav som ställs på denna typ av undersökning. Dessa forskningsetiska aspekter gäller samtycke, anonymitet och information för dem som deltar i undersökningen, det vill säga att informera och anonymisera de som berörs av undersökningen. Användningen av en enkät innebär att samtliga uppgifter om svarande ska samlas och redovisas så att enskilda personer ur målgruppen inte kan kännas igen av utomstående. Detta innebär att materialinsamlingsmetoden inte får äventyra den enskilda individens anonymitet, frivillighet och vetskap om syftet av enkäten.

Till enkäten bifogade jag ett följebrev där jag kort beskrev undersökningen och enkätens syfte. I följebrevet framgick även att svarandet var fullständigt frivilligt och att svaren utgör materialet för denna undersökning. Följebrevet fungerade som en introduktion mellan mig och målgruppen. Följebrevet återfinns som bilaga 1.

Följande etiska aspekt som måste uppfyllas var att på ett säkert sätt samla in de besvarade enkäterna, utan att målgruppen kan läsa varandras svar eller utomstående personer får tillgång till svaren. Detta löste jag genom att använda mig av tjänste-e-posten för att dela ut enkäten. Enkäten gick då elektroniskt att besvaras och överförs till min personliga e-post

utan att gå via övriga mellanhänder. På detta sätt tryggades den enskilda respondentens anonymitet.

4.1 Arbetets reliabilitet

Denna undersökning baserar sig på det material som insamlats genom enkäten. Enkäten skickades till sammanlagt 130 personer och besvarades av 28 personer. Enkäten fick härmed ett större bortfall än jag hade beräknat. Ifall enkäten delats ut även på finska, skulle svarsprocenten troligtvis varit högre. I denna undersökning ligger den enskilda respondentens svar i fokus, vilket innebär, att antalet svar inte är avgörande för arbetets reliabilitet.

Validitet och reliabilitet förklaras på följande sätt. I en undersökning mäter validiteten det som är relevant i sammanhanget. Reliabilitet i sin tur innebär att det som undersöks mäts på ett tillförlitligt sätt. Värderingen av validitet och reliabilitet skiljer sig delvis från kvalitativa undersökningar jämfört med kvantitativa undersökningar. Hög reliabilitet och validitet i en kvalitativ undersökning uppnås, då undersökaren strävar efter att beskriva, att materialet samlats in och bearbetats på ett systematiskt och ärligt sätt. (Gunnarsson, 2002)

Eftersom undersökningen mäter opinioner, det vill säga, människors personliga åsikter och uppfattningar om ett visst ämne, är det viktigt att författaren beskriver sin egen förförståelse och bearbetar data på ett objektivet sätt. Eftersom författaren även har egna uppfattningar om ämnet, innebär det att författaren måste vara medveten om sin egen förförståelse, och skilja på direkt fakta ur materialet (enkätsvar) och tolkningar av dessa. Objektivitet är viktigt för såväl validitet som reliabilitet. Författaren måste hålla sig neutral och inte förvränga data med sin egen förförståelse, trots författarens egna erfarenheter och uppfattning om ämnet ifråga (Gunnarsson, 2002).

4.2 Analys

Då målgruppen från Västra Nylands polisinrättning, Raseborgs polisstation och Östra Nylands polisinrättning, Borgå polisstation, besvarat enkäten och enkätsvaren var insamlade påbörjade jag undersökningens kvalitativa analys. Den fenomenografiska analysen går enligt Larsson (2011) komprimerat ut på att ”beskriva variationen i uppfattningar” (Larsson, 2011,

s. 31). I analysen består *variationen* av informanternas olika uppfattningar om det undersökta fenomenet.

För att göra en kvalitativ analys måste undersökaren läsa sig in på respondenternas svar och kategorisera svaren enligt egen förståelse och tolkning. Att skapa sig en överblick av variationen i uppfattningar är enligt Larsson (2011) ett arbete som kräver omgående läsning och reflektion av respondenternas svar. Man måste kritiskt granska de kategorier man formulerat och ibland måste man använda helt nya formuleringar och kategorier, för att upptäcka och lägga fram nya dimensioner i svaren (Larsson, 2011, s. 31). Svaren i enkätens öppna frågor, påvisade en spridning i respondenternas uppfattningar angående frågorna. Dessa svar kategoriserades och analyserades för att skapa en bild av variation i uppfattning, attityd och erfarenhet hos respondenterna. Till följande redogörs resultatet som undersökningens analysmetod gav upphov till.

5 Resultat

I detta kapitel redogör jag för resultatet av enkäten reflekterat till teoribakgrunden i enkätundersökningen. I enkäten frågade jag efter konstaplarnas personliga åsikter angående bötesförfarandet. I enkäten fanns det även en möjlighet att betygsätta bötesförfarandet och strafforderförfarandet på en skala av ett till fem. Som bilaga i undersökningen finns en redogörelse över enkätsvaren, där svaren är illustrerade i tabeller (se bilaga 2).

Internetlänken till enkäten skickades till respondenternas e-post. Internetlänken delades ut till respondenterna den 17 maj 2017. Respondenterna hade tid att svara på enkäten fram till den 18 juni 2017. Länken till enkäten skickades totalt till 130 poliser, varav 100 till Raseborgs polisstation och 30 till Borgå polisstation. Orsaken till den ojämna fördelningen var på grund av komplikationer i e-postgrupperna, vilket försvårade utdelningen av enkäten. Enkäten besvarades totalt av 28 personer, varav Raseborgs polisstation bidrog med 20 svar och Borgå polisstation med 8 svar. Den stora mängden bortfall i svaren inverkar på undersökningens reliabilitet, men jag strävar efter att använda de svar jag fått i en kvalitativ analys, eftersom svarsmängden inte är avgörande för resultatet av denna typ av undersökning. Enkätsvaren är sammanställda i en Excel-tabell för att åskådliggöra slutresultatet. På grund av det låga antalet svar åskådliggörs svaren från båda polisstationerna

i samma tabell. Detta innebär att en jämförelse mellan polisstationerna inte är möjlig, eftersom en jämförelse, med denna svarsmängd, skulle innebära en missvisande statistik.

Av respondenterna har 10 personer fält- och alarmverksamhet som nuvarande arbetsuppgift, 14 personer har brottsutredning och resterande 4 personer är i någon annan arbetsuppgift inom polisen.

12 personer hade arbetat under 5 år inom polisen, 4 personer hade arbetat mellan 5 och 10 år inom polisen, och 12 personer hade arbetat över 10 år inom polisen. Respondenternas tjänsteålder och arbetsuppgifter hade således en jämn fördelning i enkätsvaren.

En fråga jag valde att ställa i enkäten var antalet böter som respondenten skrivit eller delgivit enligt bötesförfarandet, eftersom mer erfarenhet inom området i sin tur betyder en större förståelse och kunskap i ämnet. Då respondenterna ombads jämföra bötesförfarandet med strafforderförfarandet ansåg flera respondenter att bötesförfarandet inte orsakat en stor förändring i bötesprocessen, speciellt tack vare polisens POLO register, som underlättar bötesskrivningen. POLO registret gör att själva skrivandet av böteslappen inte tar märkvärdigt längre tid än tidigare. Däremot är delgivningen av boten enligt respondenterna aningen mer tidskrävande än tidigare, på grund av att den misstänktes samtycken måste klargöras under delgivningen av boten. Mer om hur förändringen uppfattats av respondenterna i exempel 1–6 (se sida 19).

Bland positiva faktorer som lyftes fram gällande bötesförfarandet poängterades det att rättsskyddet har förbättrats. Processen har blivit smidigare i ärenden som polisen kan avgöra i ett strafföreläggande, det vill säga i klara och enkla fall. Vidare är det bra att polisen kan göra ett summariskt förhör direkt i samband med delgivningen ifall den misstänkte bestrider gärningen. Det fördes även fram att motsättningen av böter minskar med det nya förfarandet. Detta kan tänkas bero på att den bötfällda har möjligheten att själv påverka bötesslaget under delgivningen och ifall den bötfällda samtycker till samtliga punkter under delgivningen av ett bötesföreläggande är ärendet redan avslutat efter delgivningen.

Flera respondenter lyfte fram att det nya förfarandet medför en större arbetsbörda för polisen och att juridiken blivit svårare i det nya förfarandet. Bötesförfarandet kräver även noggranna uppgifter av alla parter i ärendet, vilket i sin tur betyder att polismannen noggrant måste fylla i bötesblanketten på PATJA eller POLO-registren. PATJA-registret nämndes vara krångligt

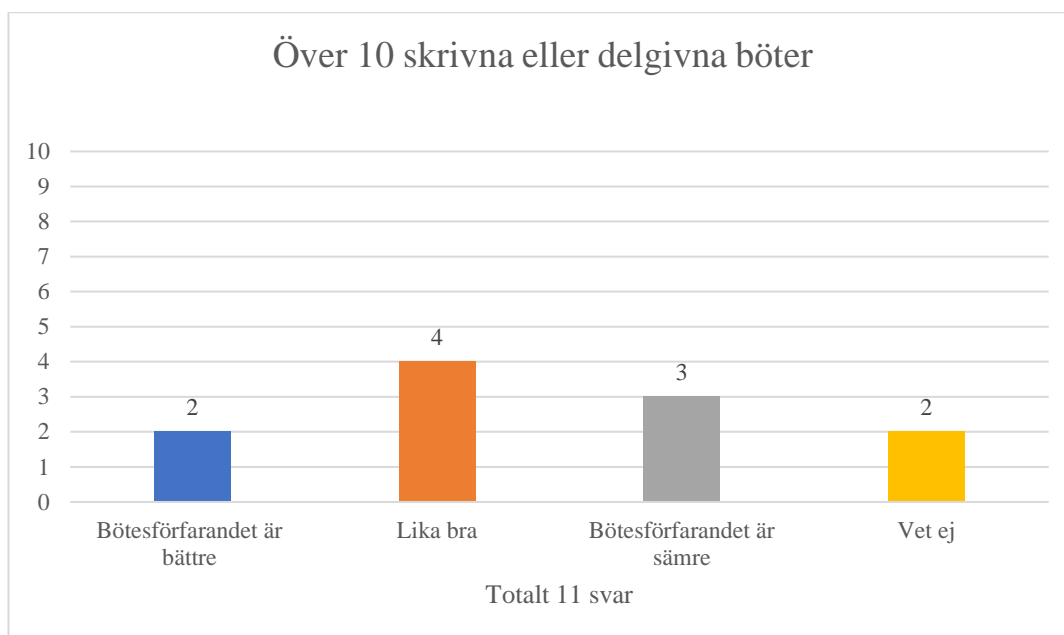
att använda, eftersom det inte tillåter att fylla i bötesblanketten i förhand, innan den misstänktes samtycken klargjorts.

Bland respondenterna kan det observeras en tydlig kategorisering mellan de respondenter som uppfattat att förändringen försvårat bötesprocessen och de respondenter som uppfattat att förändringen inte medför någon större skillnad och rentav är mer fungerande än strafforderförfarandet. De största orsakerna till denna variation av uppfattningar om bötesförfarandet är möjligen, utifrån enkätsvaren, följande; erfarenheten, det vill säga, informantens antal delgivna böter, utbildningen till bötesförfarandet som informanten erhållit och informantens personliga attityder och förhållningssätt till förändringar. Som framgår ur figur 1 och figur 2 verkar det som om de respondenter som delgivit över tio böter enligt bötesförfarandet, har en aningen positivare bild av bötesförfarandet jämfört med strafforderförfarandet, än de som delgivit under 10 böter.

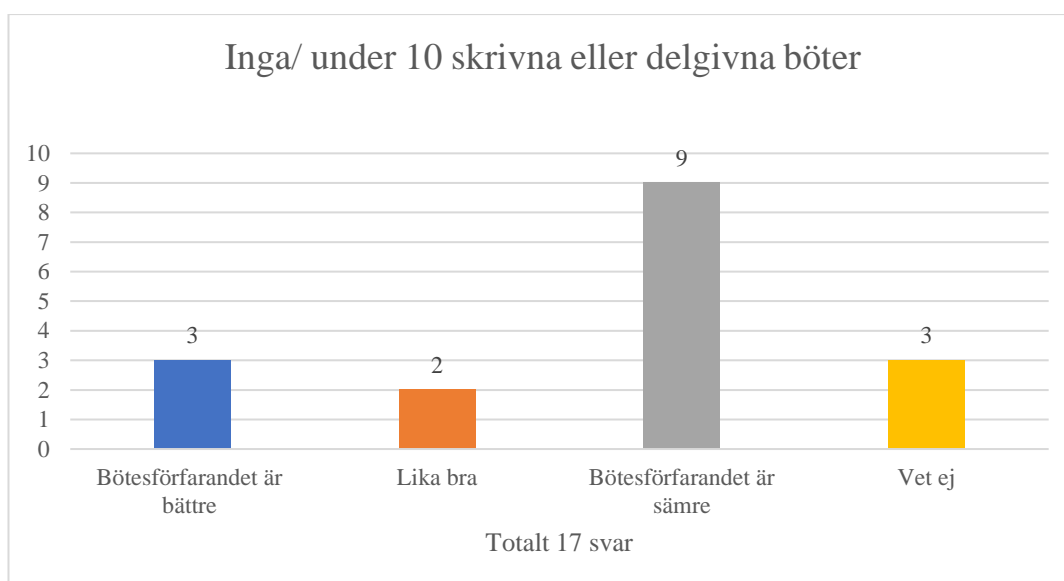
I Lehtinens (2013) undersökning framgår det ur enkätsvaren att ledningen och befälet tror på den nya organisationen, medan manskapet och underbefälet förhåller sig mer kritiskt till förnyelsen (se delkapitel 2.4). Detta tyder på att informationsflödet mellan befälet och manskapet inom organisationen kunde utvecklas. Det är även möjligt att manskapet och befälet ser organisationsförändringen ur olika perspektiv, på grund av olika arbetsuppgifter. Detta stämmer överens med ledningsteorin som Lehtinen (2013) presenterar i sin undersökning. Ledningsteorin betonar vikten av informationsflödet mellan befäl och manskap (se delkapitel 2.4). Eftersom informationen som personalen tar emot, påverkar den uppfattning personalen har av förnyelsen, är ledningsteorin viktig för att utveckla personalens uppfattning, kunskap och förståelse gällande förändringen. Detta stämmer överens med fenomenografins viktigaste begrepp, uppfattning (se delkapitel 3.3).

I sin undersökning tar Lehtinen (2013) även upp sambandet mellan förändringen och arbetshälsan. Utifrån enkätsvaren skriver Lehtinen att omstruktureringen av polisorganisationen varit en stor förändring som orsakat stress hos personalen (Lehtinen 2013, 40).

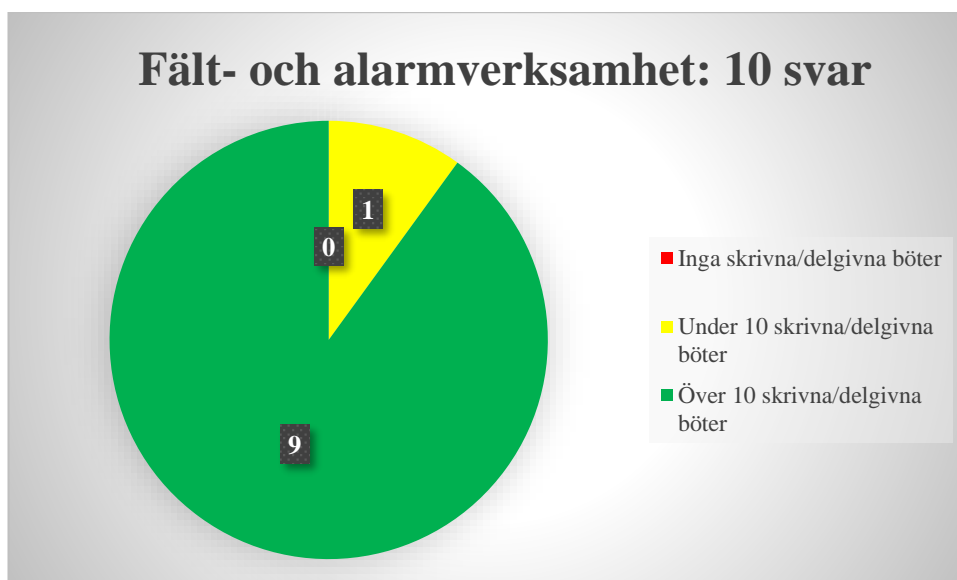
Utifrån enkätsvaren i denna undersökning har en del poliser även uppfattat bötesförfarandet som en stor förändring, detta uttrycker sig bland annat i exempel 12–15.

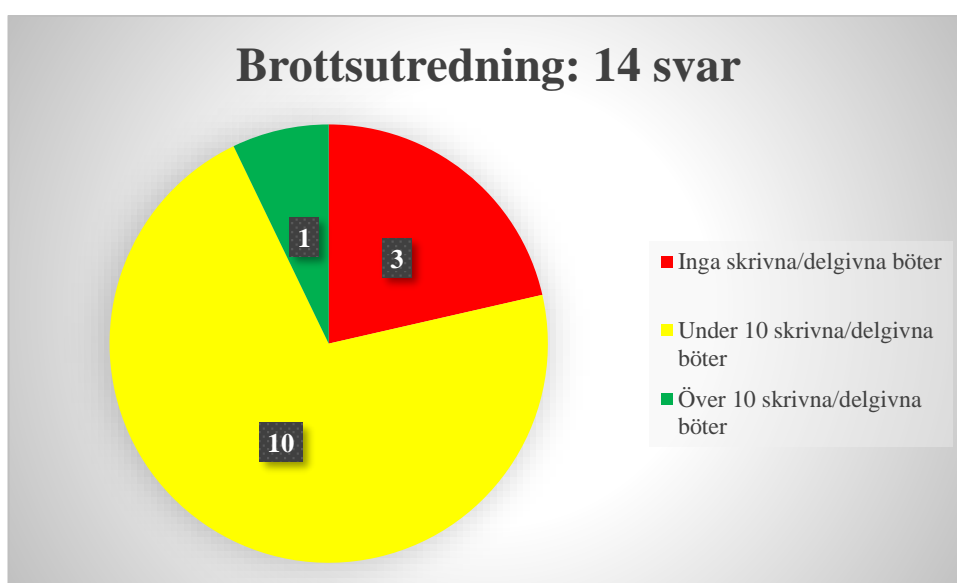
Figur 1. Ett diagram över svaren bland de respondenter som skrivit eller delgivit över 10 böter enligt bötesförfarandet.

Figur 2. Ett diagram över svaren bland de respondenter som skrivit eller delgivit noll eller under 10 böter enligt bötesförfarandet.

Figur 3. Ett diagram över svarsfördelningen hos respondenterna inom fält- och alarmverksamheten gällande antalet skrivna eller delgivna böter enligt bötesförfarandet. Totalt 10 svar.

Figur 4. Ett diagram över svarsfördelningen hos respondenterna inom brottsutredningen gällande antalet skrivna eller delgivna böter enligt bötesförfarandet. Totalt 14 svar.

Figur 3 och figur 4 illustrerar skillnaden mellan svarsfördelningen inom fält- och alarmverksamheten och brottsutredningen. En av respondenterna som hade delgivit över tio böter enligt bötesförfarandet, upplever att böteskrivandet inte ändrat nämnvärt och att bötesprocessen som helhet är bättre än tidigare. I enkäten svarar respondenten att förnyelsen inte påverkat dennes arbete, varken genom att antalet delgivna böter höjts eller sänkts (se exempel 1).

Respondenternas svar i exempel 2 och exempel 3 talar även för att förnyelsen inte uppfattas som en stor förändring i den operativa verksamheten. Det är värt att notera att respondenterna i exempel 1, exempel 2, och exempel 3 arbetar inom fält- och alarmverksamheten. Eftersom poliserna på fältet, på grund av arbetsuppgifternas natur, i allmänhet erhåller mer erfarenhet av delgivningen av böter än poliserna på brottsutredningen, är det möjligt att uppfattningen av bötesförfarandet skiljer sig mellan poliserna på fältet och brottsutredningen (se figur 3 och figur 4). Detta stöds av fenomenografien, gällande växelverkan mellan kunskap, erfarenhet och uppfattning (se delkapitel 3.3). Enkätsvaren i denna undersökning tyder på en skillnad mellan uppfattningen av bötesförfarandet mellan poliser inom fältet och poliser inom brottsutredningen. Detta stöds av respondenternas svar i exempel 1–6.

Följande svar, exempel 1–3, är skrivna av respondenter inom fält- och alarmverksamheten. Dessa respondenter har delgivit över tio böter enligt bötesförfarandet. Gemensamt för dessa exempel är att respondenterna inte uppfattar bötesförfarandet som en stor förändring.

Exempel 1: Själva böteskrivandet har inte ändrat på något märkvärdigt sätt. Det nya systemet är mera krångligt när det gäller det som sker efter böteskrivandet, det vill säga processen, men sedan när man satt sig in i den, så är den som helhet bättre än den gamla.

Exempel 2: För fältpersonalens anser jag personligen att det inte är speciellt stor skillnad på systemen, tack vare POLO. Lite längre tar det att delge en böteslapp, men en ganska bra rutin börjar man få för det, nu när man lärt sig på vilket sätt och med vilka ord det lönar sig att förklara det, så att folk förstår vad det är frågan om. Det enda jag skulle önska mig är att man skulle kunna fylla i en komplett böteslapp i PATJA och lämna ”samtycke” delen tom, så den som delger böteslappen kan reda ut det. Har på känn att detta dock är under arbete på någon nivå, eftersom jag vet att många andra är av samma åsikt. Kanske det t.o.m. är fixat redan, skriver ju nästan alla böteslappar med POLO. Även någon sorts pappersblankett för (nöd)situationer där datorn inte fungerar, printern går sönder eller nåt liknande skulle vara välkommen.

Exempel 3: För polisen anser jag att det inte är så stor skillnad mellan det gamla och nya systemet. eventuellt lite mer jobb för polisen med det nya systemet men då man vet att hela processen går snabbare då inte alla böter behöver via åklagaren, tycker jag är bra. Visst tar det lite längre då man ska fråga alla frågor men bara man blir riktigt van så tar det säkert inte så mycket längre.

Följande exempel är skrivna av respondenter inom brottsutredningen. Respondenternas svar i exempel 4, exempel 5 och exempel 6 tyder på att respondenterna har en annorlunda uppfattning av bötesförfarandet och de tar inte ställning till hur fungerande bötesförfarandet är.

Dessa respondenter har svarat att de delgivit mindre än tio böter enligt bötesförfarandet. Gemensamt för dessa tre respondenter är att de anser sig ha för lite erfarenhet gällande bötesförfarandet för att kunna jämföra det med strafforderförfarandet. Detta stöds av fenomenografin. Detta tyder särskilt på att sambandet mellan erfarenhet och kunskap som erhålls genom arbetsuppgifter påverkar uppfattningen hos personalen (se delkapitel 3.3).

Exempel 4: Jag tycker att det är lite krångligt, men jag tror att det beror mest på ovana. Jag har skrivit två böter och delgivit en bot så det är naturligt att det känns lite osäkert. Jag har inte delgivit några böter med POLO eller varit tvungen att använda mig av summariskt förhör - det är jag ännu lite fundersam över.

Exempel 5: Har skrivit/delgett för få, men har fått den uppfattningen att POLO sidan fungerar bättre än PATJA. I PATJA är det hela invecklat på undersöknings sidan då du inte kan skriva böterna färdiga innan kunden kommer och lämna öppet med deras inställning till samtycket. PATJA godkänner inte att man fortsätter skriva om dessa lämnas öppna.

Exempel 6: Jag anser att jag har så lite erfarenhet, att jag inte har tillräckligt med kunskap för att ännu kunna besvara (denna) fråga. Båda metoderna hade sina för och nackdelar. Den nya metoden (bötesförfarandet) gör processen mer invecklad och lång, ifall kunden motsätter.

Fält- och alarmverksamhetens och brottsutredningens olika arbetsuppgifter innebär i allmänhet att poliser inom brottsutredningen använder sig av bötesförfarandet mer sällan än fältpersonalen. Eftersom erfarenhet och repetition gällande bötesförfarandet inte erhålls i samma utsträckning mellan dessa arbetsuppgifter kan detta vara en orsak till att fältets personal har en annorlunda uppfattning gällande bötesförfarandet än brottsutredningens personal.

Dessutom använder fältets personal ofta POLO registret i bötesförfarandet medan brottsutredningens personal, på grund av, andra omständigheter främst använder sig av PATJA registret. Detta på grund av att fältpatrullen i en typisk bötessituation själva observerat brottet och skriver samt delger boten till den misstänkte på plats och ställe. Brottsutredningen i sin tur använder sig av bötesförfarandet vanligtvis i andra situationer,

som i exemplen nämns, då boten skrivs i efterhand på polisstationen eller för att delge en bot som skrivits i ett tidigare skede.

Enkäten besvarades, som tidigare nämnts, då bötesförfarandet varit i kraft i cirka ett halvt år. Personalen inom såväl fältet som brottsutredningen har sedan dess erhållit mer kunskap och erfarenhet genom arbetsuppgifter. Ifall enkäten utfördes i ett senare skede är det möjligt att skillnaderna mellan personalens uppfattningar vore mindre. Detta stöds av såväl fenomenografin som hermeneutiken (se delkapitel 3.3) och personalens uppfattningar ändras härmed genom diskussion av erfarenheterna mellan personalen. Dessa utbyten av erfarenheter nämner även respondenten i exempel 17 (se sida 27).

En annan av respondenterna som delgivit över tio böter enligt bötesförfarandet inom fält- och alarmverksamheten upplever att bötesförfarandet är sämre än strafforderförfarandet. Respondenten motiverar detta med att utbildningen till bötesförfarandet inte var fungerande. Hen upplever, att en så stor helhet som bötesförfarandet, inte borde utbildas genom en nätskolning, utan snarare genom närutbildning. Utbildningen som användes till bötesförfarandet redogörs för i delkapitel 2.3. Som ett intressant tillägg skriver respondenten, se exempel 7, att hen delgivit färre böter efter förnyelsen, på grund av att böternas belopp höjts i samband med förnyelsen. Detta upplever respondenten att har ökat tröskeln för att skriva böter, eftersom de höga beloppen gör bötessumman oskäligt hög vid smärre överträdelser.

Exempel 7: Genom att höja på böternas belopp har tröskeln för delgivandet stigit. Personligen skriver jag inte böter för överhastigheter under 20km/h. De nya beloppen är osakliga och grunden för de är helt fel.

I detta samband har respondentens erfarenheter inte bidragit till en positiv uppfattning av bötesförfarandet. Respondenten betonar bristfällig utbildning som orsak till den negativa uppfattningen av förnyelsen. Detta kan tolkas som ett resultat av respondentens personliga attityder och en utbildning som inte passat denne, som tillsammans bidrar till den negativa uppfattningen och väger mer än individens erfarenheter inom ämnet.

Då det frågades hur respondenterna förhöll sig till bötesförfarandet före det togs i bruk, svarade flera att de, till en början förhöll sig negativt till förändringen och ansåg den vara onödig, men efter att bötesförfarandet blivit bekant för respondenterna ändrades uppfattningarna till positiva (se exempel 8 och 9). Dessa uppfattningar knyter samman

fenomenografi och hermeneutik i praktiken. Eftersom erfarenhet och insyn i ämnet förändrade respondentens uppfattning och attityd angående det. Detta stöds av hermeneutiken och fenomenografin som framgår i delkapitel 3.3.

Då det gällde utbildningen till bötesförfarandet ansåg flera av respondenterna att närutbildning i ämnet varit önskvärt. Några respondenter var av den åsikten att det åtminstone borde ha funnits en utbildningsansvarig på stationen. Detta stöds av exempel 10 och exempel 14 (se sida 24 och 27). Eftersom det i en organisation är viktigt att personalen förstår orsaken till en förnyelse och det gemensamma målet gällande förnyelsen, är skolningen till förnyelsen av kritisk betydelse för personalens kommande uppfattningar om ämnet. Det verkar som om en bättre skolning och kunskap hos personalen, gällande ämnet som införs, bidrar till en positivare uppfattning och förståelse bland personalen.

Förutom enkätens öppna frågor, som gav material för att analysera attityder och uppfattningar hos respondenterna, ingick även en bedömningsskala för bötesförfarandet och strafforderförfarandet, där respondenten kunde betygsätta dessa på en skala från ett till fem, där ”1” motsvarade det sämsta poänget och ”5” motsvarade det högsta. I denna bedömning fick strafforderförfarandet ett resultat på cirka 3,9 av 5 och bötesförfarandet fick ett resultat på cirka 3,4 av 5.

Detta påvisar att såväl bötesförfarandet som strafforderförfarandet uppfattas som fungerande system enligt polisen. Det kan tänkas att betyget för bötesförfarandet skulle se annorlunda ut, ifall undersökningen gjorts i ett tidigare eller senare skede. Respondenterna svarade på enkäten under maj månad år 2017, då bötesförfarandet använts i cirka ett halvt år.

Då det frågades hur respondenten förhöll sig till bötesförfarandet innan det trädde ikraft den 1 december 2016, skrev en av respondenterna följande:

Exempel 8: (Jag) Förstod inte alls vad den skulle vara bra för och var hårt emot den (bötesförfarandet), tills jag skrivit några lappar (böter) med det nya systemet och märkte att det inte skiljer sig så farligt mycket från det gamla systemet. Att jag var så hårt emot det innan det trädde i kraft orsakades dock mest av utbildningen. Vet inte om den gjort någon annans liv enklare eller svårare, men för fältpersonalens del tycker jag inte egentligen att något ändrats.

En annan av respondenterna svarade på samma fråga följande:

Exempel 9: Någon form av förändringsmotstånd ligger i människans och polisens natur. När man väl gett det nya förfarandet tid och satt sig in i de nya bestämmelserna visade det sig att systemet de facto inte är svårare att använda än det tidigare och att systemet faktiskt är bättre än det tidigare använda.

Som framgår av exempel 8 har respondenten inledningsvis förhållit sig negativt till förnyelsen, men att inställningen ändrat då hen fått egna erfarenheter och större kunskap inom ämnet. Respondenten lyfter fram att dennes negativa inställning till bötesförfarandet orsakades av utbildningen. Detta talar för att kvaliteten av utbildningen till ett nytt förfarande som kommer att införas i en organisation, är av stor betydelse för personalens mottaglighet och inställning till förändringen.

Utifrån respondentens svar i exempel 9 kan det tolkas att kunskap och erfarenhet inom ämnet, i detta fall bötesförfarandet, leder till en bättre förståelse och härmed även uppfattning av det. Det samma kan även tolkas ur exempel 8, där respondenten anser att erfarenheten som byggs upp genom tillämpningen av bötesförfarandet bidrar till en positivare uppfattning av bötesförfarandet. Dessa observationer ur exempel 8 och 9 stämmer överens med Kroksmarks teori, att uppfattningar grundar sig på erfarenheter (2007, s 16). Dessutom stöds detta av den hermeneutiska cirkeln som presenteras i Skoglunds teori (2012, s 2) och som redogörs för i delkapitel 3.3.

På samma fråga svarade en annan respondent följande:

Exempel 10: (Jag är) Öppen för förnyelser, men det tar tid att lära sig nytt och i början känns allt det nya svårare än det gamla. Svårt också att hitta tiden till att lära sig det nya - hinna läsa alla nya direktiv. Men tycker överlag det har gått bra och via att skriva nya böter och delge dem så lär man sig också. (Det) Kanske skulle ha varit bra med någon person i huset (polisstationen) som skulle ha varit extra mycket utbildad inom området att fråga om hjälp och råd vid behov. Nu fanns sådan i polishuset i Esbo - större steg att ta kontakt.

Som framgår av exempel 10 är att självstudier inom ett nytt ämne är tidskrävande och uppfattningen om ämnet ändras då erfarenheten ökar. Utifrån exempel 8, exempel 9 och exempel 10 verkar det som om att målet och orsaken till en förnyelse måste klargöras för personalen för att göra mottagandet av förnyelsen smidigare. I fall inte *målet* och *orsaken* till förnyelsen har klarlagts för personalen, i kombination till att utbildningen görs på internet, finns det risk att mottagandet av förnyelsen bemöts av en negativ inställning bland personalen.

Exempel 11: Otillräcklig skolning påverkade mitt arbete ett bra tag. Det är svårare att hålla razzia då det krävs dator för att skriva böter. De dagarna systemen inte fungerar skriver jag inte böter.

Som framgår av exempel 11 har bötesblanketterna till bötesförfarandet blivit mer komplicerade att fylla i för hand, jämfört med strafforderförfarandets bötesblanketter. Som redovisats i delkapitel 2.2 förutsätter bötesförfarandet att informationsteknologin fungerar. Dessutom är det viktigt att personalen skolas gällande verksamheten då informationssystemen inte fungerar.

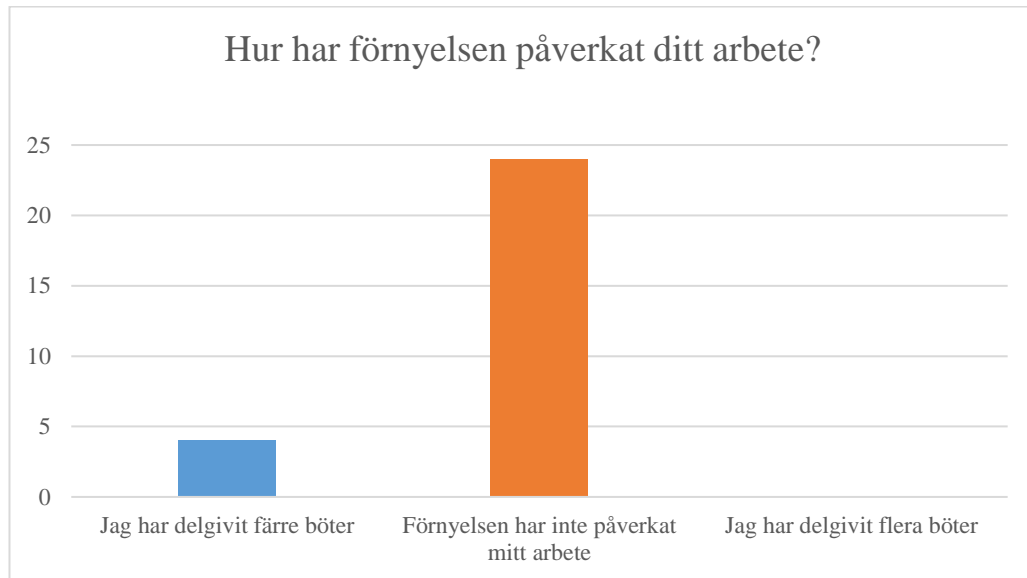
Ett syfte med bötesförfarandets elektroniska blankett var att minska på felinmatningar som kan uppstå i samband med skrivandet av bötesblanketten. En av respondenterna lyfte fram detta i sitt svar, då hen skrev att bötesblanketten kräver noggrannhet vid ifyllning. Detta stöds av artikeln som polisstyrelsen publicerat på polisens nätsida (Polisstyrelsen, 2015), där det poängteras att felinmatningarna minskar i samband med förnyelsen, på grund av att bötesblanketten inte fylls i för hand. Detta framgår ur exempel 12.

Exempel 12: Det är bra att det krävs noggranna uppgifter av alla parter = inget slarv. Däremot (är det) svårt att delge en bot om någon annan slarvat med uppgifterna. Irriterande att man måste klicka för alla rutor att personen godkänner + datum för att kunna skriva klart bötern, även fast den ska delges senare. Vilket är risk att frågorna sedan inte ställs när den delges. Bra att man kan göra förhör direkt när någon bestrider.

I delkapitel 2.2 har det redogjorts för den summariska förhørsblanketten som används vid delgivning av botten då den misstänkte bestrider gärningen. Som respondenten nämner i exempel 13 sparar bötesförfarandet på brottsutredningens arbetsbörda, eftersom mera uppgifter av delaktiga i ärendet dokumenteras redan i tidigt skede av förundersökningen. Respondenterna jämför bötesförfarandet med strafforderförfarandet i exemplen ovan genom sina egna erfarenheter och kunskap inom ämnet. Respondenternas svar verkar vara ett resultat av egna erfarenheter om bötesförfarandet som bygger upp respondenternas uppfattningar om ämnet. Detta stämmer överens med Kroksmarks (2007) teori om uppfattningar (se delkapitel 3.4).

Exempel 13: Det är mera klart nu att få in alla misstänktes åsikter och yrkanden redan i detta skede av undersökningen (i samband med delgivningen). Allting (är) mera klart ifall det skulle blir fortsatt utredning i fallet. Suppea kuulustelu (summariskt förhör) blanketten är bra nu när den är kombinerad med bötern vid behov.

Då respondenterna frågades hur bötesförfarandet påverkat deras arbete, kunde en viss variation i svaren observeras. Som framgår i figur 4, svarade endast 4 respondenter av 28, att de delgivit färre böter på grund av förnyelsen. Övriga respondenter var av den åsikten att förnyelsen inte påverkat deras arbete.

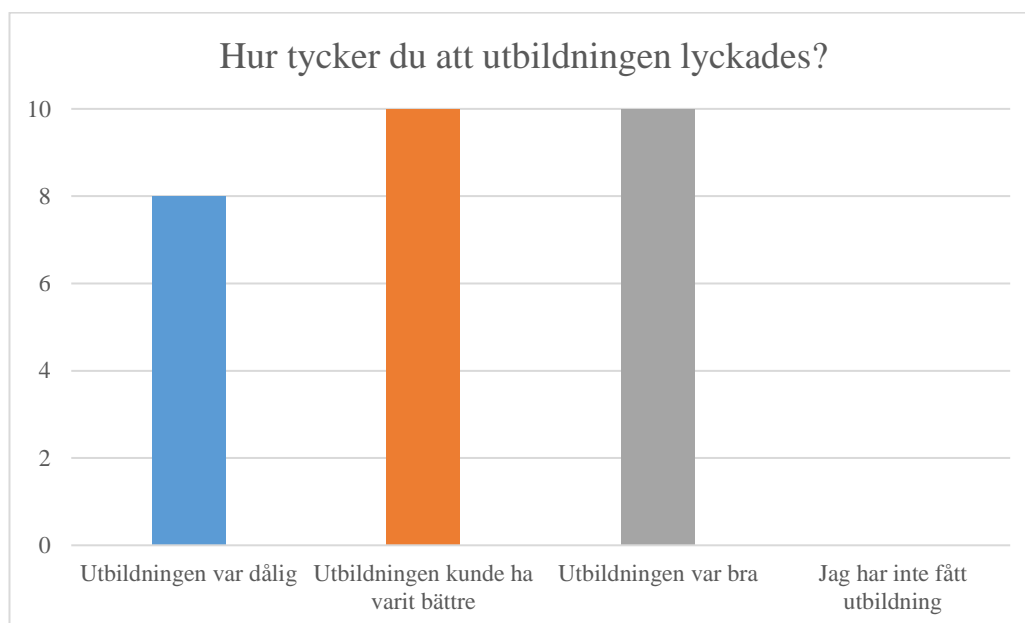

Figur 4. Ett diagram över hur respondenterna upplever att förnyelsen påverkat deras arbete.

De fyra personer som svarade att de delgivit färre böter på grund av förnyelsen nämnde följande orsaker till detta. En respondent hänvisar till att fältet sköter flera uppdrag genom att delge böter på plats och ställe, och på detta sätt minskat på utredningens delgivning av böter. En respondent, se exempel 6, hänvisar till otillräcklig skolning och stundvis problem med informationsteknologin som resulterar i ett färre antal delgivna böter. En respondent, se exempel 2, beskriver att bristfällig utbildning och höjningen av bötesbeloppen är orsaken till att hen delgivit färre böter sedan förnyelsen. En av respondenterna skriver att hen försökt hålla sig ifrån bötesförfarandet, utan att någon annan ska lägga märke till det. De tre sistnämnda respondenternas orsaker kan väl speglas till teorin om uppfattning, kunskap och förståelse (Jordan, 2016). Respondenterna har skapat en förförståelse gällande bötesförfarandet. Det verkar som om respondenterna uppfattar bötesförfarandet svårare än strafforderförfarandet. Genom utbildning och erfarenhet utvecklas uppfattningen om bötesförfarandet, men då personen uppfattar någonting som svårt och undviker att erhålla erfarenheter gällande ämnet, försvåras även utvecklingen av uppfattningen.

Som framgår av figur 4 är majoriteten av respondenterna av den åsikten att bötesförfarandet inte påverkat deras arbete, varken genom att de delgivit fler eller färre böter, på grund av förnyelsen. Denna fråga relaterar även till huruvida tröskeln för delgivningen av böter höjts eller sänkts utifrån konstaplarnas personliga uppfattning. Det verkar som om tröskeln att skriva och delge böter i regel varken höjts eller sänkts, utifrån att majoriteten anser att förnyelsen inte påverkat deras arbete.

Då respondenterna frågades hur fungerande utbildningen till bötesförfarandet enligt dem själva varit, fördelades respondenternas svar enligt figur 5. Utbildningen till bötesförfarandet redogörs för i delkapitel 2.3

Figur 5. Diagram över hur respondenterna upplever att utbildningen lyckades.

Respondenterna som tyckte att utbildningen var bra svarade bland annat följande.

Exempel 14: Utbildningen var bra, men svårare att hitta tiden att läsa och utföra den, när annat arbete ska utföras. Kontaktperson i eget polishus saknade jag - som på plats och ställe skulle ha kunnat visa konkret vissa saker och diskutera frågor. Tror nog vi påbörjat ett system av delgivning av böter som blir riktigt bra ännu.

Exempel 15: Jag svarade att utbildningen var bra, eftersom jag inte vet hur man kunde ha förverkligat den bättre. Jag deltog på en föreläsning till distansskolningen och utförde nätskolningen. Av bötesförfarandet gavs det enligt mig en komplicerad bild under utbildningen, trots att bötfällningen i verkligheten inte ändrades mycket. (Egen översättning)

Exempel 16: Jag tycker att nätskolningen var bra och omfattande. Man kan endast lära sig det (bötesförfarandet) genom att delge böter så därför ser jag fram emot att skriva fler av dem. Då lär man sig det på riktigt.

Exempel 17: Jag anser att varje enskild polisman har ett personligt ansvar att lära sig i dylika fall. Konceptet en inledande och summerande föreläsning kombinerat med nätskolning är ett fungerande koncept. Och sedan förhåller det ju sig som så att en viss form av praxis växer fram efter hand. Beträffande denna praxis spelar även kaffebordsdiskussionerna en central roll (man utväxlar erfarenheter).

Exempel 18: Vi hade en hel dag bokad för utbildning. Först gick vi muntligt igenom de förändringar som skett och sedan fick vi göra den skriftliga nätkursen. Jag tyckte speciellt mycket om den muntliga delen, eftersom man fick ställa frågor och vi diskuterade tillsammans om det nya bötesförfarandet.

Exempel 16 och 17 lyfter fram den personliga erfarenheten inom ämnet som fås genom att tillämpa bötesförfarandet i praktiken och genom att dela erfarenheter med kollegorna. Dessa erfarenheter i sin tur utvecklar den personliga uppfattningen av bötesförfarandet.

Utifrån exempel 15 verkar det som om bötesförfarandet i praktiken inte ändrat särskilt mycket jämfört med strafforderförfarandet. Enligt respondenten gavs det under utbildningen en mer komplicerad bild av bötesförfarandet än vad det egentligen är. Detta bekräftas av att flera respondenter nämner detta i sina svar (se exempel 19 och 26). Ytterligare stöds detta av de tidigare nämnda exemplen 1–3, där respondenterna lyfter fram att de personligen inte upplevt bötesförfarandet som en stor förändring i skrivandet och delgivandet av böter.

Utifrån detta är det möjligt att förhandsuppfattningarna gällande bötesförfarandet vore mer positiva ifall det betonats att förändringen egentligen främst innebär en processuell och inte en operationell förändring i samma utsträckning. Det här stöds även av ledningsteorin, i form av att informationsflödet gällande en förändring är viktig mellan ledningen och personalen (se delkapitel 2.4). Dessutom stöds detta av fenomenografin, eftersom kunskap, uppfattning och attityd är i korrelation till varandra (se delkapitel 3.3).

Respondenterna som tyckte att utbildningen kunde ha varit bättre svarade bland annat följande.

Exempel 19: Nätskolning och en obligatorisk videoundervisning. Utbildningen var i mitt tycke under all kritik. Den var alldeles för lång och alldeles för invecklat uppbyggd. Min åsikt är att den gick in i så små detaljer på ett så krångligt sätt, att den stora helheten blev väldigt oklar. Videoundervisningen tycker jag gjorde hela saken ännu mer oklar. Det krävdes inte mer än ett par övningsuppgifter innan man konstaterade att det inte var så svårt som de tusen sidorna text före uppgifterna fick det att låta.

Exempel 20: Jag fick nätskolning. Jag skulle ha uppskattat till exempel att bli skolad i lite mindre grupper och med praktiska exempel så att man kunnat fråga utbildaren om hjälp.

Exempel 21: Mera tid för skolningen och att det inte gick på sidan om arbetet. Skulle också hellre ha haft en som hade föreläst om förändringen istället för att det gick som nätskolning.

Exempel 22: Skolningen borde också givits på plats, tillsammans med ett diskussionstillfälle, efter video- och nätskolningen. (Jag) Upplevde att arbetsgivaren inte givit tillräckligt med skolning/information om det nya stora "verktyget", utan ansvaret gavs till arbetstagaren.

Exempel 23: Fick nätskolning. Ur resurssynvinkel sett är det förstås motiverat att skolningen görs via nätet. Men ur inlärningssynvinkel sett, så vill jag påstå att alla saker inte går att lära ut via nätskolning.

Exempel 24: Gjorde nätskolningen. Paketet var stort och svårt att sätta om i praktiken. Nu försöker man lära sig an efter det kommer emot ett problem.

Exempel 25: Nätskolningens innehåll var till största delen lagparagrafer. Det är viktigt att varje polisman förstår vilken slags böter det blir. Men de små viktiga sakerna gick förbi. Till exempel tiden kunden har på sig att överklaga besluten. Skolningen borde ha innehållit något praktiskt element där man går igenom några olika böter. Inte endast få facit via H-PATJA (polisens övningsregister). Jag lärde mig mest av att diskutera med kollegor om hur det nya systemet fungerar. Jag gjorde varje del av nätskolningen men den gav ingenting. Skolningen borde ha varit på sådan nivå att man inte själv behöver ta ner den på en sådan nivå att en civil person förstår den.

Exempel 26: Nätskolningen var väldigt komplicerat skriven, den borde skrivas på ett mycket enklare sätt, samt många trodde att böterna skulle bli väldigt svåra att delge fast själva böteskrivandet inte ändrat. Det är det processuella efter att bötern delgivits som ändrat, detta kom aldrig egentligen fram, och därmed var många så negativt inställda till en början.

Respondenterna som tyckte att utbildningen kunde ha varit bättre, lyfter fram att skolningen inte passade dem på grund av att den bestod av en nätskolning med en föreläsning som inledning. Detta handlar givetvis om personliga preferenser, det vill säga ifall nätskolningen är en skolningsform som passar en själv. Som framgår av exempel 25, är att respondenten lärt sig mest genom att diskutera med kollegor om bötesförfarandet. Detta är något som

respondenten i exempel 17 även poängterat. Som framgår av figur 5 fanns det en variation i hur respondenterna uppfattade utbildningen till bötesförfarandet. Det som flera respondenter i exemplen ovan (exempel 15–19) lyfte fram var att kunskapen erhålls genom egna erfarenheter av bötesförfarandet, som införskaffas i praktiken. Ifall själva utbildningen uppfattades som lyckad eller inte, verkar bero på vilken utbildningsmetod respondenterna personligen föredrar, eftersom personer lär sig nya fenomen på olika sätt (se exempel 14–26).

6 Sammanfattning och slutdiskussion

Syftet med undersökningen var att reda ut polisens uppfattning av bötesförfarandet jämfört med strafforderförfarandet. Genom att ta reda på individuella uppfattningar angående ämnet, kan man dra paralleller till utbildningen och funktionaliteten av bötesförfarandet.

Detta går även att jämföra med andra förnyelser inom organisationen och verksamheten.

Jag använde mig av en enkät, som kvantitativ materialinsamlingsmetod för undersökningen. Metodvalet för denna undersökning grundade sig på skapandet av en kvalitativ tolkningsanalys. För att skapa den kvalitativa analysen valde jag att använda mig av fenomenografi som metod, eftersom fenomenografi strävar efter att presentera målgruppens uppfattningar om det undersökta ämnet. Mer om metodvalet i delkapitel 3.3.

Resultaten presenteras i kapitel 5, genom direkta citat ur enkätsvaren som analyseras genom en kvalitativ analys. Resultatet illustreras även med hjälp av stapeldiagram. I resultatkapitlet svarar jag på mina undersökningsfrågor varav min huvudsakliga undersökningsfråga är hur poliserna förhåller sig till bötesförfarandet. Det verkade som om respondenterna i helhet uppfattade de praktiska skillnaderna mellan bötesförfarandet och strafforderförfarandet, som relativt små. Genom den hermeneutiska cirkeln som presenteras i Skogmarks teori (2012, s 2) och redogörs för i delkapitel 3.3, har respondenternas uppfattningar av bötesförfarandet utvecklats genom erfarenhetsbaserad kunskap inom ämnet. Till uppfattningen bidrar dessutom personliga attityder som även de förändras genom kunskap och erfarenhet.

Som redovisas för i kapitel 5, fick bötesförfarandet av respondenterna en betygsättning på cirka 3,4 av 5 medan strafforderförfarandet fick en betygsättning på cirka 3,9 av 5. Detta påvisar att uppfattningarna gällande bötesprocessen i samband med förnyelsen av den, inte ändrats särskilt mycket bland poliserna. Ifall undersökningen skulle genomföras i ett senare skede, är det troligt att resultatet skulle se annorlunda ut. Utifrån resultatet i denna

undersökning ser utvecklingen av uppfattningarna gällande bötesförfarandet ut att gå mot en positiv riktning. En större mängd svar på enkäten skulle ha erbjudit en ökad reliabilitet i resultatet. Den befintliga svarmängden gav ändå upphov till en bred variation i respondenternas svar och möjliggjorde en kvalitativ analys av materialet.

Med ett högre antal svar på enkäten och en jämn fördelning av svaren representerade av såväl fält- och alarmverksamheten som brottsutredningen, hade en jämförelse av högre reliabilitet av uppfattningarna gällande bötesförfarandet mellan personalen på fältet och brottsutredningen varit möjlig (se kapitel 5). Resultatet i denna undersökning tyder på att erfarenhet och kunskap inom ämnet påverkar uppfattningen, vilket innebär att personalen får en positivare bild av ämnet. Flera av respondenterna, som skrivit eller delgivit över tio böter enligt bötesförfarandet, uppfattade inte bötesförfarandet som en komplicerad förnyelse (se kapitel 5). Detta stöds av sambandet mellan kunskap, erfarenhet och uppfattning som redogörs för i delkapitel 3.3.

Undersökningen kan användas för att reda ut personalens uppfattningar gällande en förnyelse inom en organisation. Denna undersökning kan exempelvis vara nyttig vid evaluering av utbildningsmetod gällande personalens utbildning. Undersökningen skapar dessutom en bild över hur personalen tagit emot en förnyelse, vilket kan erbjuda värdefull information för organisationens verksamhet och framtida förnyelser.

Polisorganisationen har genomgått en stor mängd förändringar genom åren, bland annat genom stora omstruktureringarna av organisationsledningen i samband med PORA - projekten. Organisationsförändringar är i nuläget ett allt mer aktuellt ämne inom alla organisationer. Mycket, på grund av den snabba utvecklingen av informationsteknologin som ständigt både stöder och utmanar samhället. Det är en balansgång mellan att utnyttja informationsteknologin till fullo, i bland annat utbildningen av en förnyelse, utan att bortse växelverkan mellan individer som inte går att ersättas av datorer. Som exempel är det kostnadseffektivt för en organisation att utbilda personalen genom nätskolning, men som framgår i resultatkapitlet (kapitel 5) är det enligt flera personer inte det mest fungerande sättet att lära sig på. Det som framgår ur resultatkapitlet är att inläringen av ett nytt fenomen, stöds av erfarenheter och kunskap av ämnet, vilket även stämmer överens med den hermeneutiska cirkeln. Inläringen av bötesförfarandet är härmed en kontinuerlig process i det dagliga arbetet. Poliser inom fältverksamheten erhåller dock i allmänhet mera

erfarenheter av delgivningen av böter, än poliser inom brottsutredningen (se kapitel 5), vilket kan leda till att poliser inom brottsutredningen inte genom sina arbetsuppgifter upprätthåller sin kunskap gällande bötesförfarandet.

Som respondenten i exempel 12 konstaterade, är det på varje polismans eget ansvar att upprätthålla sin yrkeskunskap och härmed även hålla sig uppdaterad gällande bötesförfarandet. Upprätthållandet av yrkeskunskapen är härmed en attitydfråga, som enligt fenomenografin påverkar individens uppfattning. Därför är det viktigt att organisationen har en fungerande ledningsteori (kapitel 5, 17) och informationsflödet fungerar mellan organisationsledningen och personalen, vilket bidrar till att personalens uppfattning utvecklas i önskad riktning.

Referenser

Gunnarsson, R (2002) Validitet och reliabilitet (hämtad 27.7.2017)

<http://infovoice.se/fou/bok/10000035.shtml>

Inrikesministeriet (2012). Poliisin hallintorakenneuudistus Pora III – päälinjaukset (hämtad 10.9.2017) 13, 23-24.

[https://www.google.fi/url?sa=t&source=web&rct=j&url=http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79458\(sm_342012.pdf&ved=0ahUKEwjK976y4KnWAhVtb50KHSxkCvkQFggiMAM&usg=AFQjCNFyqvYnKLbbAxClxJI9TfugkNu7g](https://www.google.fi/url?sa=t&source=web&rct=j&url=http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79458(sm_342012.pdf&ved=0ahUKEwjK976y4KnWAhVtb50KHSxkCvkQFggiMAM&usg=AFQjCNFyqvYnKLbbAxClxJI9TfugkNu7g)

Jordan, S (2016). Forskningsetik. Powerpoint-presentation. 1-12.

Jordan, S (2016). Kvantitativa metoder – Mer om frågor och följbrev. Powerpoint presentation. 1-10.

Jordan, S (2016). Mätbara metoder – Kvantitativa metoder. Powerpoint presentation. 13-16.

Justitieministeriet (2016) Uusi sakkomenettely käyttöön joulukuun alusta (hämtad 12.5.2017).

<http://oikeusministerio.fi/fi/index/ajankohtaista/tiedotteet/2016/11/uusisakkomenettelykayttoonjoulukuunalusta.html>

Jyväskylän yliopisto (2015). Hermeneutiikka (hämtad 18.8.2017).

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tieteenfilosofiset-suuntaukset/hermeneutiikka>

Kroksmark, T. (2007). Fenomenografisk didaktik: En didaktisk möjlighet.

Didaktisk Tidskrift, 17(2-3),6,14-16.

Lag om brottsofferavgift 669/2015 (2015).

Lag om föreläggande av böter och ordningsbot 754/2010 (2010).

Lag om ordningsbotsförfarande 66/1983 (1983).

Lag om strafforderförfarande 692/1993 (1993).

Larsson, S (2011). Kvalitativ analys – exemplet fenomenografi (hämtad 21.7.2017). 31.

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:253401/FULLTEXT01.pdf>

Lehtinen, J (2013). Helsingin poliisilaitoksen organisaatiouudistuksen vaikutukset. 31-32, 40-42.

Palm, C (2014) Fenomenografi – att beskriva uppfattningar om världen omkring oss (hämtad 5.8.2017)

<https://omkreativitet.wordpress.com/2014/01/17/860/>

Polisstyrelsen (2015) Sakot suoraan ajoneuvotietokoneesta - virheet vähenevät ja aikaa säästyy (hämtad 13.5.2017).

http://www.poliisi.fi/poliisihallitus/tiedotteet/1/0/sakot_suoraan_ajoneuvotietokoneesta_-_virheet_vahenevat_ja_aikaa_saastyy_31105

Polisyrkeshögskolan (2016) Bötesförfarandet. Skolningsmaterial. Sinetti.

Skoglund, C. (2012). Hermeneutik i praktiken: En kortfattad sammanfattning av hur en hermenutisk forskningsprocess kan gå till. 1-3.

Bilaga 1 Följebrev

Hej,

Jag är polisstuderande Kenneth Grönholm och jag undersöker hur bötesförfarandet tagits emot av poliserna.

Enkäten fungerar som en del av materialet för examensarbetet vid Polisyrkeshögskolan. Examensarbetet är en undersökning om polisers uppfattningar av det förnyade bötesförfarandet som trädde i kraft den 1 december 2016.

Era svar är viktiga för att få tillförlitliga och användbara resultat för analysen i min undersökning. Kom ihåg att Ert svar inte kan ersättas av någon annans.

Enkäten fylls i anonymt och de uppgifter Ni lämnar hanteras konfidentiellt. Resultaten kommer att publiceras som en bilaga i mitt examensarbete där resultatet redovisas i form av tabeller och diagram, där ingen enskild persons svar kan utläsas. Målet är att undersökningen skall vara klar i september 2017.

Enkäten består av 10 flervalfrågor och 3 öppna frågor. Enkäten tar cirka 15 minuter att besvara.

Besvarandet av enkäten är frivilligt och Ni behöver inte svara på frågor Ni inte vill.

Ni får avbryta besvarandet av enkäten när som helst.

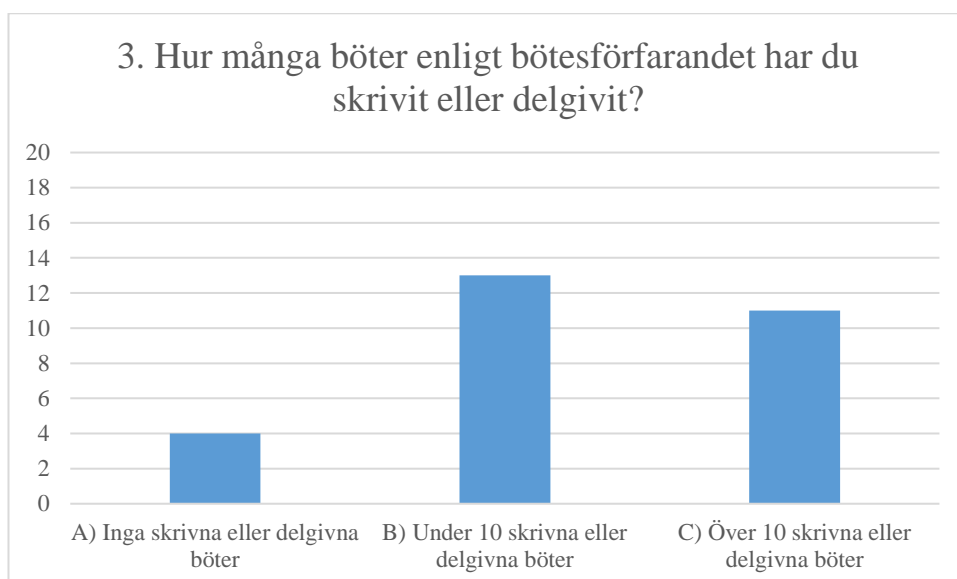
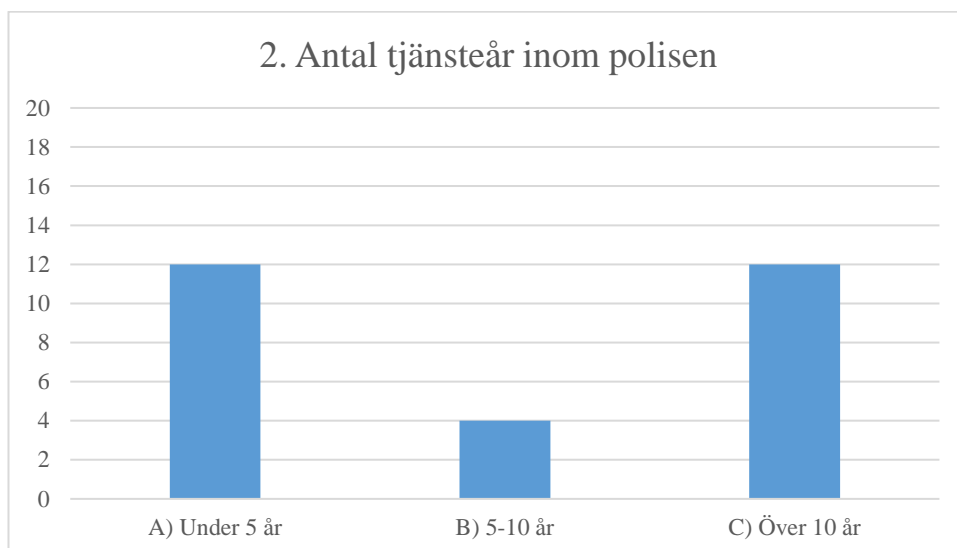
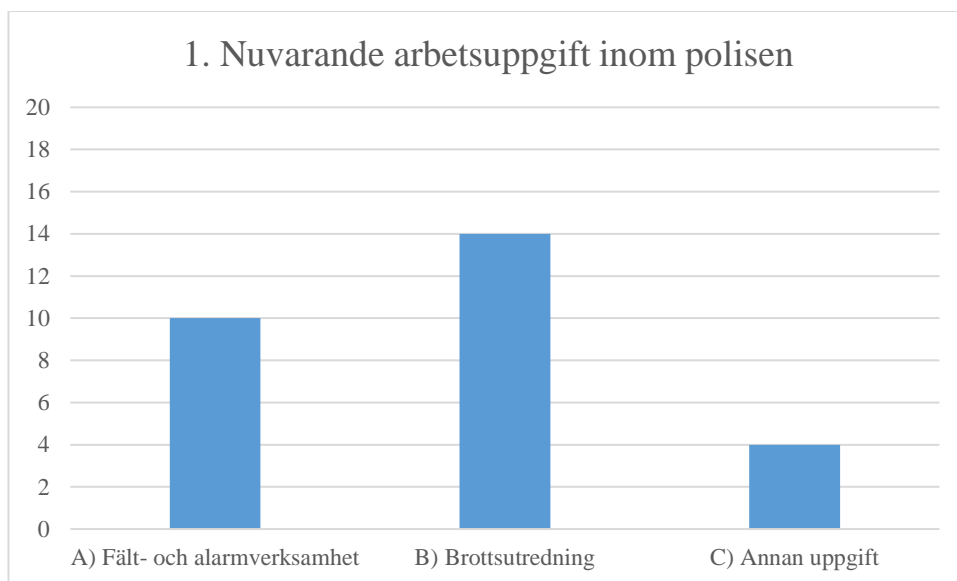
Har Ni några frågor angående enkäten eller undersökningen i övrigt, kontakta mig på följande uppgifter:

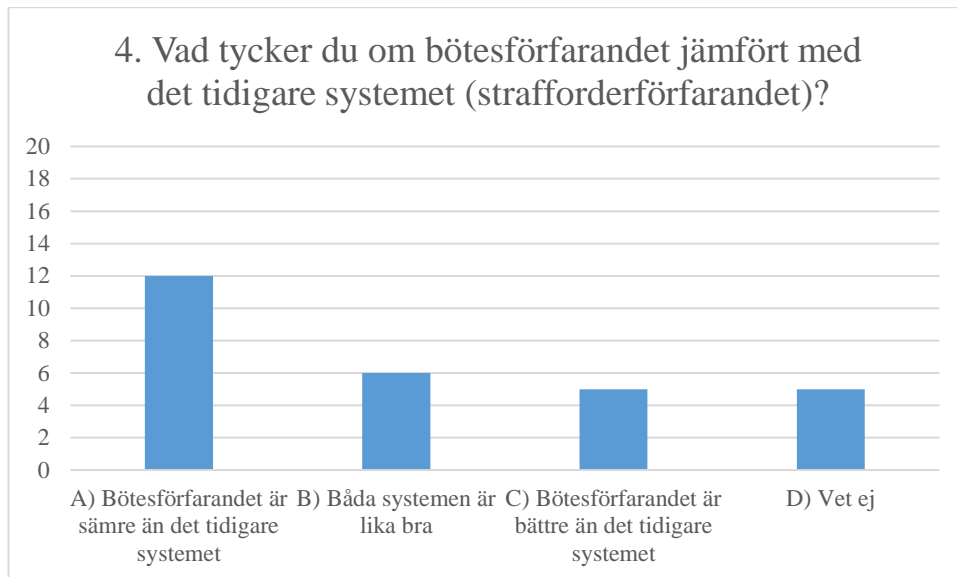
Kenneth Grönholm, YH20151

Tack för Er medverkan!

Bilaga 2 Enkät och enkätsvaren

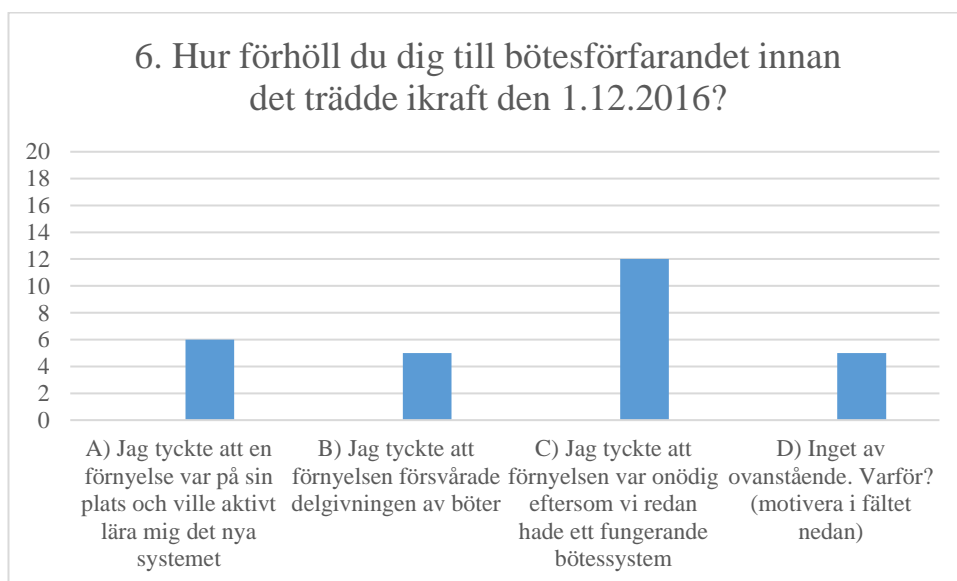
5. Motivera kort svaret du gav i föregående fråga:

- **För fältpersonalens anser jag personligen att det inte är speciellt stor skillnad på systemen, tack vare POLO. Lite längre tar det att delge en böteslapp, men en ganska bra rutin börjar man få för det, nu när man lärt sig på vilket sätt och med vilka ord det lönar sig att förklara det, så att folk förstår vad det är frågan om. Det enda jag skulle önska mig är att man skulle kunna fylla i en komplett böteslapp i PATJA och lämna suostumukset delen tom, så den som delger böteslappen kan reda ut det. Har på känn att detta dock är under arbete på någon nivå, eftersom jag vet att många andra är av samma åsikt. Kanske det t.o.m. är fixat redan, skriver ju nästan alla böteslappar med POLO. Även någon sorts pappersblankett för (nöd)situationer där datorn inte fungerar, printern går sönder eller nåt liknande skulle vara välkommen.**
- Tycker det är bättre och Patja har nu mera koll på flera saker och gör saker mera automatiskt så det blir rätt. Tycker dock det finns områden som kan förbättras, t.ex. har det varit situationer där Patja inte gått med på att godkänna bötern helt på slutet men man har heller inte som delgivare fått informationen om var den kräver tilläggsuppgifter. Tex i en förbättrad version skulle det området kunna lysa rött som Patja önskar tilläggsinforamation till. På undersökningen är också många gånger bötern och skrivs gärna färdig före kunden kommer till plats för att ta emot den, underlättar också i tjänstehjälps ärenden där en polis redan är insatt i fallet, men nya systemet vill inte låta en gå vidare i skrivande av bötern före man har satt in alla datum. I en bättre version skulle man kunna skriva bötern helt färdig och kunna gå till alla fält och skriva in datumen först när kunden är närvarande.
- **För polisen anser jag att det inte är så stor skillnad mellan det gamla och nya systemet. eventuellt lite mer jobb för polisen med det nya systemet men då man vet att hela processen går snabbare då inte alla böter behöver via åklagaren, tycker jag är bra. Visst tar det lite längre då man ska fråga alla frågor men bara man blir riktigt van så tar det säkert inte så mycket längre.**

- Om någon annan skrivit boten som skall delges och någon underrubrik till någon brottsbenämning fattas (tex) så söker man i all evighet det som fattas, utan att hitta det och delgivningen blir både genant och enerverande. För en böteslapp behövdes en gång tre undersökare, och vi hittade ändå inte problemet.
- **Jag kan varken ta ställning till om det blivit bättre eller sämre. Efetsom det är obekant så är det nu i början svårare, men säkerligen finns där juridiska uppdateringar som är nyttiga. Det nya systemet är lätt så länge man har Polo eller Patja.**
- 1. Genom att utbilda ett nytt och helt förändrat bötesförfarande via en nätkurs är inte pedagogiskt sett fungerande. Ett så stort paket är svårt att lära sig via nätkurs. 2. Jag har svårt att se hur denna förändring förbättrar kundens rättskydd, med tanke på erkännande och bestridande i ett senare skede.
- **Det är alltid problem, då man har ett inkört system och byter till ett annat. I början vet man inte ens vad man skall göra, om man vågar göra något överhuvudtaget. En osäkerhet förekommer inom såväl polis- som inom åklagarmyndighet.**
- Vanha sakkojärjestelmä oli toimiva ja selkeä. Muualla määrättyjen sakkojen tiedoksianto oli selkeämpää. Teonkuvausten muuttuminen aiheuttaa hankaluuksia ja rikosnimikkeiden ja teonkuvausten numerot ovat muuttuneet. Lisäksi se, ettei sakkoja voi nykyään kirjoittaa niin sanotusti käsin (käsin kirjoitettavat sakkokaavakkeet), hankaloittaa sakotusta, koska tietoliikenneyhteys eivät aina toimi.
- **Jag tycker att det är lite krångligt, men jag tror att det beror mest på ovana. Jag har skrivit två böter och delgivit en bot så det är naturligt att det känns lite osäkert. Jag har inte delgivit några böter med Polo eller varit tvungen att använda mig av suppea kuulustelu - det är jag ännu lite fundersam över.**
- Ända som är utmanande i det nya systemet är att brottsbeskrivningarna har ändrat som orsakar problem med att hitta de nya brottsrubriceringarna.
- **Själva böteskrivandet har inte ändrat på något märkvärdigt sätt. Det nya systemet är mera krångligt när det gäller det som sker efter böteskrivandet, det vill säga processen, men sedan när man satt sig in i den, så är den som helhet bättre än den gamla.**
- Förfarande kanske underlättar åklagarens arbete men det ökar polisens
- **On hyvä, että sakkojen vastustaminen vähenee uuden systeemin myötä!**
- Som med alla förnyelser så är det svårt i början. Tycker dock att det varit svårare att få en helhetsbild över hela processen jämfört med tidigare.
- **Med det nuvarande systemet har rättsskyddet förbättrats. Vidare är det bra att processen luckrats upp i enkla och lindriga ärenden (gett den enskilda polisman större ansvar och därigenom visat ett större förtroende gentemot polismannens kompetens).**
- Systemet kanske är lika bra, men det fungerar inte bra i praktiken i patja.
- **För att processen går snabbare i det nya förfarandet, då åklagaren inte behöver granska alla böter man skriver.**
- Det är bra att det krävs noggranna uppgifter av alla parter = inget slarv. Däremot svårt att delge en böter om någon annat slarvat med uppgifterna. Irriterande att man måste klicka för alla rutor att personen godkänner +

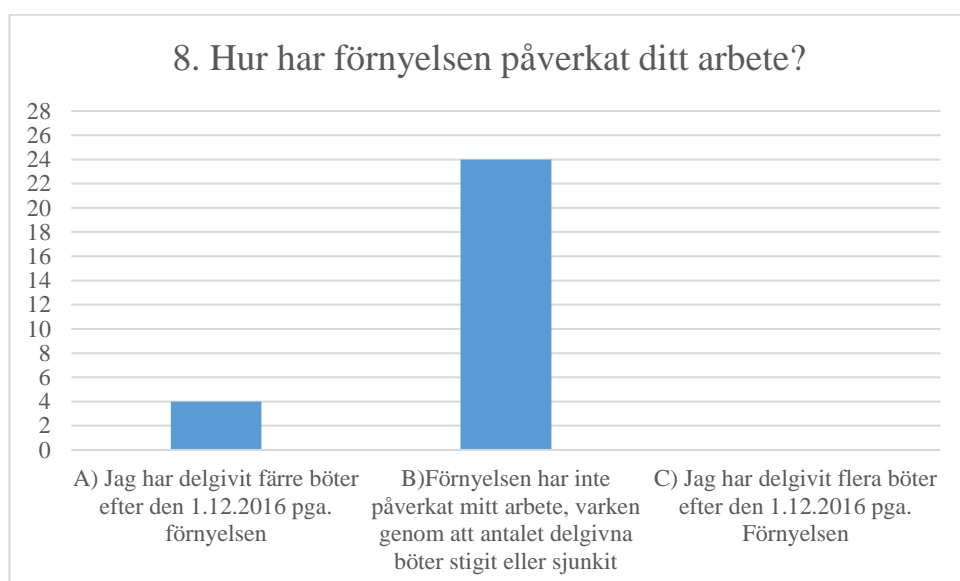
datum för att kunna skriva klart bötern, även fast den ska delges senare. Vilket är risk att frågorna sedan inte ställs när den delges. Bra att man kan göra förhör direkt när någon bestrider.

- **Har skrivit/delgett för få, men har fått den uppfattningen att POLO sidan fungerar bättre än Patja. I Patja är det hela invecklat på undersöknings sidan då du inte kan skriva böterna färdiga innan kunden kommer och lämna öppet med deras inställning till samtycket. Patja godkänner inte att man fortsätter skriva om dessa lämnas öppna.**
- Har för lite erfarenhet av bötesförfarandet för att kunna besvara denna fråga.
- **Ökad arbetsbörda för polisen. Juridiken inte lika lätt att förklara för kunden med alla "godkännanden".**
- Lite onödigt mycket att förklara för kunden samt samtycken hit och dit.
- **Jag har inte hittills haft något problem med att skriva böter enligt det nya bötesförfarandet. Dock tycker jag att det till en viss del belastar mer brottsutredningen än vad det tidigare bötesförfarande gjort.**
- Förfarandet har blivit mer invecklat, ingen egentligen vinner på det nya förfarandet. Mera arbete åt undersökning och åklagare när en "kund" inte betalar sin bot.
- **Är för krångligt.**
- Jag anser att jag har så lite erfarenhet, att jag inte har tillräckligt med kunskap för att kunna ännu besvara fråga. Båda metoderna hade sina för och nackdelar. Den nya metoden gör processen mer invecklad och lång, ifall kunden motsätter.
- **Båda har egna bra saker.**
- Att skriva böterna är relativt lätt, men processen efter delgivandet, då kunden inte betalar, känns onödigt. Man "besvärar sig" genom att låta bli att betala och att besvara sig lyckas utan något skilt agerande. Penningbrist och likgiltighet orsakar en hel massa onödigt arbete.

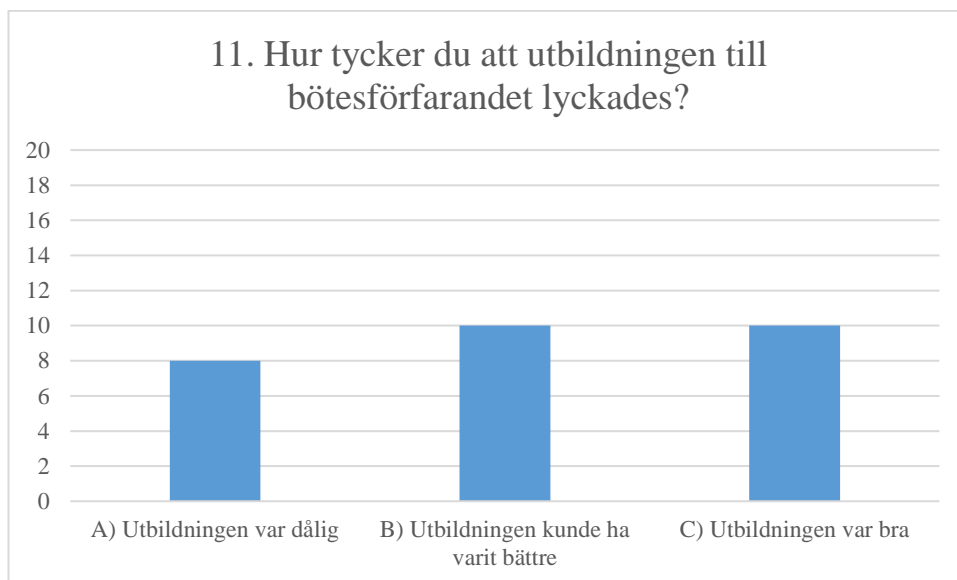
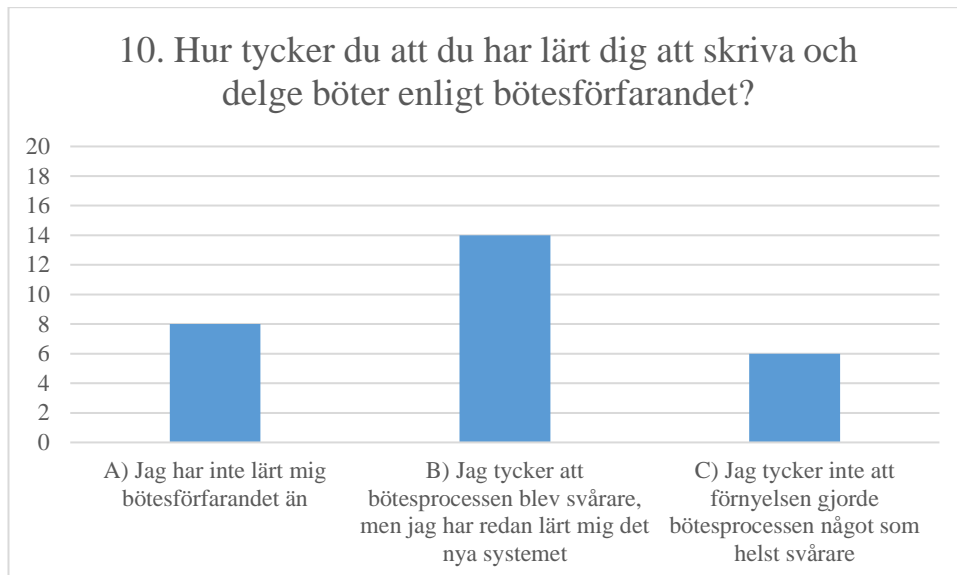
7. Ifall du svarat "Inget av ovanstående" i föregående fråga, motivera kort ditt svar i fältet nedan.

- **Förstod inte alls vad den skulle vara bra för och var hårt emot den, tills jag skrivit några lappar med det nya systemet och märkte att det inte skiljer sig så farligt mycket från det gamla systemet. Att jag var så hårt emot det innan det trädde i kraft orsakades dock mest av utbildningen... Vet inte om den gjort någon annans liv enklare eller svårare, men för fältpersonalens del tycker jag inte egentligen att något ändrats.**
- Öppen för förnyelser, men det tar tid att lära sig nytt och i början känns allt det nya svårare än det gamla. Svårt också att hitta tiden till att lära sig det nya - hinna läsa alla nya direktiv. Men tycker överlag det har gått bra och via att skriva nya böter och delge dem så lär man sig också. Kanske skulle ha varit bra med någon person i huset som skulle ha varit extra mycket utbildad inom området att fråga om hjälp och råd vid behov. Nu fanns sådan i polishuset i Esbo - större steg att ta kontakt.
- **Jag tyckte inte en förnyelse kanske var nödvändig, men jag förstår varför den gjordes och studerade flitigt när skolningen började.**
- Någon form av förändringsmotstånd ligger i människans och polisens natur. När man väl gett det nya förfarandet tid och satt sig in i de nya bestämmelserna visade det sig att systemet de facto inte är svårare att använda än det tidigare och att systemet faktiskt är bättre än det tidigare använda.
- **Jag har väntat på en förnyelse av systemet, dock ett effektivare sådant.**
- På grund av arbetssituationen kom förändringen olägligt, vilket inte gav mig tid att sätta mig in i och gå genom skolningen som jag hade önskat.
- **Jag förhöll mig neutral. Jag hade inget emot det nya bötesförfarandet men förstod nog inte heller varför den skulle införas.**

9. Beskriv hur bötesförfarandet har påverkat ditt arbete, ifall du anser att förnyelsen har påverkat ditt arbete.

- **Skriver fortfarande böter för precis samma saker i precis samma situationer.**
- Det är mera klart nu att få in alla misstänktes åsikter och yrkanden redan i detta skede av undersökningen. Allting mera klart ifall det skulle blir fortsatt utredning i fallet. Suppea kuulustelu blanketten är bra nu när den är kombinerad med bötern vid behov.
- **Jag har delgivit färre böter, eftersom fältet nuförtiden sköter ganska många uppdrag själva genom att göra beslut och ge böter. Förnyelsen har nog inte påverkat mitt arbete.**
- Det har tagit många arbetstimmar att lära sig det nya systemet.
- **Genom att höja på böternas belopp har tröskeln för delgivandet stigit. Personligen skriver jag inte böter för överhastigheter under 20km/h. De nya beloppen är osakliga och grunden för de är helt fel.**
- Jag har försökt smita undan, men så att ingen annan märker det!
- **Jag har skrivit exakt lika många böter med detta system som jag skulle ha gjort utan den.**
- Vi hamnade ju skriva om gamla böter så det påverkade till en början. Tycker att det tar längre tid att söka upp informationen när allting ändrades. Och om patja begär något har det varit svårt att hitta var den önskar.
- **Otillräcklig skolning påverkade mitt arbete ett bra tag. Det är svårare att hålla razzia då det krävs dator för att skriva böter. De dagarna systemen inte fungerar skriver jag inte böter.**
- Har inte skrivit en enda böter eftersom inte ingår i mina arbetsuppgifter.
- **Jag har åtminstone fått många case till utredning, på grund av att kunden motsatt böteslappen. Men har ingen kunskap för att kunna bilda en uppfattning om hur mängden ändrats pga. den nya metoden.**
- Lika lätta att skriva som förut. Utredningen efter ett bestridet delgivande känns ibland onödigt. Har delgivit bara ett fåtal och då har det varit problem med hur många dagsböter utredaren menat att den misstänkta får sammanlagt (on flere brottsrubriceringar).

12. Motivera kort hur utbildningen skulle kunna förbättras, vad var bra och vad var dåligt med utbildningen, hurdan utbildning fick du? (ex. nätskolning eller föreläsning)?

- **Nätskolning och en obligatorisk videoundervisning. Utbildningen var i mitt tycke under all kritik. Den var alldeles för lång och alldeles för invecklat uppbyggd. Min åsikt är att den gick in i så små detaljer på ett så krångligt sätt, att den stora helheten blev väldigt oklar. Videoundervisningen tycker jag gjorde hela saken ännu mer oklar. Det krävdes inte mer än ett par övningsuppgifter innan man konstaterade att det inte var så svårt som de tusen sidorna text före uppgifterna fick det att låta.**
- Utbildningen var bra, men svårare att hitta tiden att läsa och utföra den, när annat arbete ska utföras. Kontaktperson i eget polishus saknade jag - som på plats och ställe skulle ha kunnat visa konkret vissa saker och diskutera frågor. Tror nog vi påbörjat ett system av delgivning av böter som blir riktigt bra ännu.

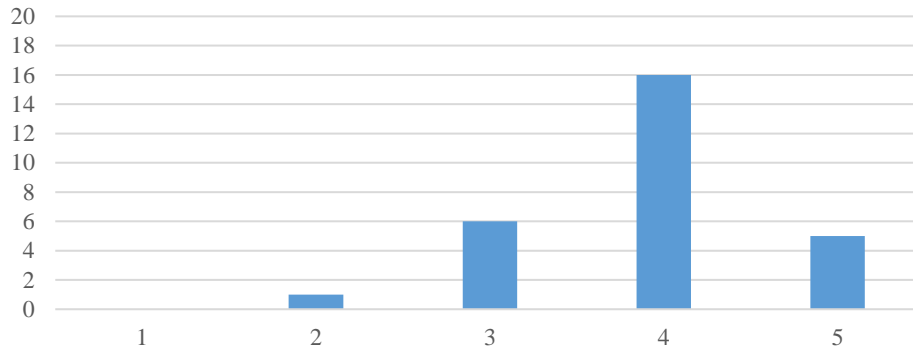
- **Nätskolningen var onödigt krävande med alla tjugatiga filmer, det var bra att de var med men man orkade inte titta igenom alla för de var ändå relativt likadana. Presentationen som gavs ut genom videopresentation var på sin plats även fast det gjorde det lite rörigt i hjärnan.**
- Jag fick nätskolning. Jag skulle ha uppskattat tex att bli skolad i lite mindre grupper och med praktiska exempel så att man kunnat fråga utbildaren om hjälp.
- **Det enda negativa är att jag under skolningen inte ens sett pappersversionen av böterna.**
- Nätskolning är inte ett fungerande sätt att utbilda ett så stort paket. Visst är det svårt att hitta tid och plats för att utbilda alla 7000+ polismän personligen genom föreläsning, men inte kan man lita på att folk sitter i över 4 timmar och läser på en nätkurs om de inte är motiverade till det.
- **Utbildningen som gavs som en videopalaverskolning var helt värdelös. Nätskolningen var allt för lång. Sku man ha tid och sku man vara intresserad, kankse man sku orka läsa, men nu gick det till överdrift med torrt material.**
- Vastasin, että koulutus oli hyvä, koska en tiedä, miten siitä olisi saanut paremman. Olin mukana yhdessä luennonkaltaisessa etäkoulutuksessa ja suoritin verkkokoulutuksen. Sakkojärjestelmän muuttumisesta annettiin mielestäni koulutuksessa monimutkainen kuva, vaikka todellisuudessa sakotus ei muuttunut paljoakaan.
- **Jag tycker att nätskolningen var bra och omfattande. Man kan endast lära sig det genom att delge böter så därför ser jag fram emot att hamna skriva fler av dem. Då lär man det sig påriktigt.**
- Mera tid för skolningen och att det inte gick på sidan om arbetet. Skulle också hellre ha haft en som hade föreläst om förändringen istället för att det gick som nätskolning.
- **Nätskolningen var väldigt komplicerat skriven, den borde skrivas på ett mycket enklare sätt, samt många trodde att böterna skulle bli väldigt svåra att delge fast själva böteskrivandet inte ändrat. Det är det processuella efter att bötern delgivits som ändrat, detta kom aldrig egentligen fram, och därmed var många så negativt inställda till en början.**
- Skolningen borde också givits på plats tillsammans med ett diskussionstillfälle, efter video- och nätskolningen. Upplevde att arbetsgivaren inte givit tillräckligt med skolning/information om det nya stora "verktyget" utan ansvaret gavs till arbetstagaren... svagt!
- **All utbildning som kommer på nätet är dåligt! Jag vill sitta i klassrummet många timmar, och göra något grupparbete!**
- Fick nätskolning. Ur resurssynvinkel sett är det förstås motiverat att skolningen görs via nätet. Men ur inlärningssynvinkel sett, så vill jag påstå att alla saker inte går att lära ut via nätskolning.
- **Jag anser att varje enskild polisman har ett personligt ansvar att lära sig i dylika fall. Konceptet en inledande och summerande föreläsning kombinerat med nätskolning är ett fungerande koncept. Och sedan förhåller det ju sig som så att en viss form av praxis växer fram efter hand. Beträffande denna praxis spelar även kaffebordsdiskussionerna en central roll (man utväxlar erfarenheter).**
- Gjorde nät skolningen. Paketet var stort och svårt att sätta om i praktiken. Nu försöker man lära sig an efter det kommer emot ett problem.
- **Mera föreläsningar och mindre videor om hur man ska gå tillväga de var upprepande och väldigt långrandiga. Dessutom var de inte heller så**

trovärdiga då man vet att sådär ingående kommer man inte att göra det på fältet då man frågar tredje gången ifall personen godkänner bötern.

- Nätskolningens innehåll var till största delen lagparagrafer. Det är viktigt att varje polisman förstår vilken slags böter det blir. Men de små viktiga sakerna gick förbi. Tex. tiden kunden har på sig att överklaga besluten. skolningen borde ha innehållit något praktiskt element där man går igenom några olika böter. Inte endast få facit via hpatja. Jag lärde mig mest av att diskutera med kollegor om hur det nya systemet fungerar. Jag gjorde varje del av nätskolningen men den gav ingenting. Skolningen borde ha varit på sådan nivå att man inte själv behöver ta ner den på en sådan nivå att en civil person förstår den.
- **Tyckte att den på något sätt var råddig, men kan inte säga varför. Det kan ha att göra med att jag inte hade tillräckligt med tid för att sätta mig in i det hela. Sen är kanske det viktigaste det att själva programmen borde fungera både i skolningsmiljö och på riktigt innan man tar dem i bruk.**
- Endast utbildning via video, fungerade väldigt dåligt och lärde sig i princip ingenting. - Närskolning skulle ha varit bättre och praktiska övningar och case istället för en massa teori.
- **Kort och innehållsrik föreläsning och nätkursen. Föreläsningen förenklade utbildningen.**
- Föreläsning samt material att själv bekanta sig med. Obs nätskolningen fortfarande ogjord.
- **Vi hade en hel dag bokad för utbildning. Först gick vi muntligt igenom de förändringar som skett och sedan fick vi göra den skriftliga nätkursen. Jag tyckte speciellt mycket om den muntliga delen, eftersom man fick ställa frågor och vi diskuterade tillsammans om det nya bötesförfarandet.**
- Utbildningen var kort, och att försöka själv lära sig via internet under arbetstid fungerar inget vidare på grund av att arbetsuppgifterna trycker på näst hela tiden.
- **En kort föreläsning på arbetsplatsen och nätutbildningen påbörjad, men inte avslutad p.g.a. tidsbrist och för att den är så lång. Jag skulle hellre ha övat på dator efter föreläsningen tillsammans med en sakkunnig istället för att bli tvungen att hitta tid till att själv plöja sig igenom nätutbildningen.**
- Jag fick både en föreläsning och nätskolning. Vi fick även 8h arbetstid för att utföra nätkursen. Detta arrangemang fungerade väldigt bra. Orsaken varför jag ändå anser (mig) inte kunna bötesförfarandet, är endast det att jag inte skrivit böter på länge och glömt bort en hel del fakta. Dessutom litar man en hel del på polo och patja och liksom glömmet bort varför det blir som det blir.
- **Jag har ingen utbildning.**
- Föreläsning + nätskolning. Föreläsningen och nätskolningen gick ganska långt ut på teori. Hade själv önskat lite mera tekniska råd.

På en skala från 1-5, hur bra tycker du det gamla strafforderförfarandet var? 1 motsvarar "väldigt dåligt" 3 motsvarar "varken bra eller dåligt" och 5 motsvarar "väldigt bra"

På en skala av 1-5, hur bra tycker du det nya bötesförfarandet är? 1 motsvarar "väldigt dåligt" 3 motsvarar "varken bra eller dåligt" och 5 motsvarar "väldigt bra"

